

Daňové zatížení fyzických osob České republiky v komparaci s Německem

Tereza Štelcová

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tereza Štelcová
Osobní číslo: M20272
Studijní program: B0411P050002 Účetnictví a daně
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Daňové zatížení fyzických osob České republiky v komparaci s Německem

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních zdrojů a zpracujte poznatky týkající se daňového systému a daňového zatížení fyzických osob České republiky a Německa.

II. Praktická část

- Srovnajte daňové systémy České republiky a Německa.
- Na základě modelových příkladů analyzujte daňové zatížení fyzických osob České republiky a Německa.
- Zhodnotte dosažené výsledky.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- AGIANNI, Vasiliki et al. *European Tax Handbook 2022*. Amsterdam: The International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD), 2022, 1382 s. ISBN 978-90-8722-762-3.
- HNÁTEK, Miroslav. *Zcela legální daňové triky*. 6. vydání. Praha: Grada Publishing, 2022, 267 s. ISBN 978-80-907398-5-7.
- KRAJNÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2022, 100 s. ISBN 978-80-7623-086-6.
- RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ. *Zdanění mezd, platů: a ostatních příjmů ze závislé činnosti*. 30. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2022, 463 s. ISBN 978-80-7554-353-0.
- ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Leges, 2018, 382 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Kirschnerová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

---

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá daňovým zatížením fyzických osob České republiky v komparaci s Německem. Hlavním cílem této bakalářské práce je komparace efektivní sazby daně a daňového zatížení českého a německého daňového poplatníka se zaměřením na daň z příjmů ze závislé činnosti. Teoretická část rozebírá nejprve základní daňové pojmy a následně se věnuje daňovým systémům a dani z příjmů fyzických osob obou zemí. Praktická část srovnává oba daňové systémy a také s nimiž spojenou daň z příjmů fyzických osob v obou zemích. Na modelových příkladech zaměřených na závislou činnost je vysvětlen výpočet daňové povinnosti a závěr praktické části se věnuje zhodnocení dosažených výsledků.

Klíčová slova: daňové zatížení, daň, fyzická osoba, daňový systém, komparace

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the tax burden on natural persons in the Czech Republic in comparison with Germany. The main goal of this bachelor's thesis is a comparison of the effective tax rate and the tax burden of Czech and German taxpayers with a focus on income tax from dependent activities. The theoretical part first analyzes basic tax concepts and then deals with the tax systems and personal income tax of both countries. The practical part compares both tax systems and the associated personal income tax in both countries. The calculation of tax liability is explained using model examples focused on dependent activity, and the conclusion of the practical part is devoted to the evaluation of the results achieved.

Keywords: tax burden, tax, natural person, tax system, comparison

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Pavlíně Kirschnerové, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE PRÁCE A METODY ZPRACOVÁNÍ	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DAŇOVÉ POJMY	13
1.1 DEFINICE DANĚ	13
1.2 FUNKCE DANÍ.....	13
1.2.1 Fiskální funkce	13
1.2.2 Alokační funkce	13
1.2.3 Redistribuční funkce	14
1.2.4 Stabilizační funkce	14
1.3 ČLENĚNÍ DANÍ	14
1.3.1 Členění podle dopadu.....	14
1.3.2 Členění podle objektu	15
1.3.3 Členění podle veličiny.....	16
1.3.4 Členění podle adresnosti	16
1.4 KONSTRUKČNÍ PRVKY DANĚ	16
1.4.1 Daňový subjekt.....	17
1.4.2 Předmět daně	17
1.4.3 Osvobození od daně	18
1.4.4 Základ daně a zdaňovací období	18
1.4.5 Odpočty od základu daně	18
1.4.6 Sazba daně.....	19
1.4.7 Slevy na dani	20
2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	21
2.1 PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU	21
2.2 SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	22
2.2.1 Sociální pojištění	22
2.2.2 Zdravotní pojištění	23
2.3 PŘÍMÉ DANĚ	23
2.3.1 Daň z příjmů fyzických osob	23
2.3.2 Daň z příjmů právnických osob	23
2.3.3 Daň z nemovitých věcí.....	24
2.3.4 Daň silniční	24
2.3.5 Daň z hazardních her	24
2.4 NEPŘÍMÉ DANĚ.....	25
2.4.1 Daň z přidané hodnoty	25
2.4.2 Spotřební daně.....	25
2.4.3 Ekologické daně	26
3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICĚ	27

3.1	POPLATNÍK DANĚ	27
3.2	PŘEDMĚT DANĚ	27
3.2.1	Příjmy ze závislé činnosti (§ 6).....	27
3.2.2	Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)	28
3.2.3	Příjmy z kapitálového majetku (§ 8).....	29
3.2.4	Příjmy z nájmu (§ 9)	29
3.2.5	Ostatní příjmy (§ 10).....	29
3.3	OSVOBOZENÍ OD DANĚ (§ 4).....	30
3.4	POLOŽKY SNIŽUJÍCÍ ZÁKLAD DANĚ.....	30
3.4.1	Nezdanitelné části základu daně (§ 15).....	30
3.4.2	Položky odčitatelné od základu daně (§ 34)	31
3.5	ZÁKLAD DANĚ A ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ	31
3.6	SAZBA DANĚ	32
3.7	SLEVY NA DANI	32
3.8	DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	32
3.9	ZPŮSOB VÝPOČTU	33
4	DAŇOVÝ SYSTÉM NĚMECKA	34
4.1	PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU	35
4.2	SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	36
4.3	PŘÍMÉ DANĚ	37
4.3.1	Daň z příjmů fyzických osob	37
4.3.2	Daň z příjmů právnických osob	37
4.3.3	Živnostenská daň.....	37
4.3.4	Solidární příplatek.....	38
4.3.5	Církevní daň	38
4.3.6	Daň z nemovitých věcí.....	38
4.3.7	Daň z převodu nemovitých věcí.....	39
4.3.8	Daň dědická a darovací	39
4.3.9	Daň z motorových vozidel	40
4.4	NEPŘÍMÉ DANĚ.....	41
4.4.1	Daň z přidané hodnoty	41
4.4.2	Spotřební daně.....	41
4.4.3	Daň z pojištění.....	42
5	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V NĚMECKU.....	43
5.1	POPLATNÍK DANĚ	43
5.1.1	Daňové třídy	43
5.2	PŘEDMĚT DANĚ	43
5.2.1	Příjem ze zaměstnání.....	44
5.2.2	Podnikatelské a profesní příjmy.....	45
5.2.3	Investiční výnosy	46

5.3	OSVOBOZENÍ OD DANĚ	46
5.4	POLOŽKY SNIŽUJÍCÍ ZÁKLAD DANĚ.....	46
5.5	NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ.....	47
5.6	ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ.....	48
5.7	SLEVY NA DANI	48
5.8	SAZBA DANĚ	48
5.9	ZPŮSOB VÝPOČTU	49
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	51
6	SROVNÁNÍ DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ ČESKÉ REPUBLIKY A NĚMECKA	52
6.1	SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	53
6.2	PŘÍMÉ DANĚ	54
6.3	NEPŘÍMÉ DANĚ.....	55
7	SROVNÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ČESKÉ REPUBLIKY A NĚMECKA	57
8	MODELOVÉ PŘÍKLADY	61
8.1	PŘÍKLAD Č. 1 – SVOBODNÝ BEZDĚTNÝ ZAMĚSTNANEC	61
8.2	PŘÍKLAD Č. 2 – RODINA S DĚTMI	65
8.3	PŘÍKLAD Č. 3 – MATKA SAMOŽIVITELKA S VYŠŠÍMI PŘÍJMY	70
9	VÝHODY A NEVÝHODY DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ A DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ČESKÉ REPUBLIKY A NĚMECKA	74
9.1	DAŇOVÉ SYSTÉMY	74
9.2	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	75
10	ZHODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ.....	77
11	ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	80
	ZÁVĚR	81
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	82
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	88
	SEZNAM OBRÁZKŮ	89
	SEZNAM TABULEK.....	90

ÚVOD

Česká republika a Německo jsou sousedícími státy, které si na základě svých zvyklostí a tradic v průběhu let vytvořily daňové systémy, na kterých dodnes fungují. Oba tyto státy jsou nyní členy Evropské Unie. Členství v Evropské Unii přináší pro členské státy také množství změn a úprav v jejich daňových systémech, z nichž nejvýznamnější je harmonizace, která usiluje o vytvoření jednotného vnitřního trhu. I když nepřímé daně členských zemí Evropské Unie ve většině případů podléhají harmonizaci, tak přímé daně jsou stále v kompetenci jednotlivých států.

Příjmy z daní jsou nejvýznamnější položkou státního rozpočtu, proto musí každý stát dbát na to, aby jejich daňová politika byla vyvážená tak, aby uspokojovala potřeby jak občanů, tak státu. Oba státy jsou opětovně stavěny před citlivou problematiku spojenou s daní z příjmů fyzických osob, z tohoto důvodu se snaží nastavit svou daňovou politiku tak, aby od daňových poplatníků vybraly co nejvíce prostředků do státního rozpočtu, ale aby byla zároveň daňová politika občany přijata.

Německo je státem s vyspělou ekonomikou, které mimo jiné láká také na vyšší platy, než na které by zaměstnanec na stejné pozici dosáhl v České republice. Proto mnoho českých občanů dojíždí nebo se stěhuje za prací do Německa s vidinou vyšší mzdy. Jestli se ale práce v Německu oproti České republice vyplatí také z daňového hlediska řeší tato bakalářská práce.

Začátek teoretické části vysvětluje základní daňové pojmy a následně představuje daňové systémy obou zemí, kde je poté podrobněji rozebrána právě daň z příjmů fyzických osob v České republice i v Německu. Začátek praktické části byl věnován srovnání daňových systémů obou zemí a následné srovnání samotné daně z příjmů fyzických osob v České republice a Německu. Praktická část se dále věnovala modelovým příkladům, na kterých byl objasněn způsob výpočtu daňové povinnosti u obou států a zjištěna efektivní sazba daně a celkové daňové zatížení. Dále v praktické části bylo poukázáno na výhody a nevýhody daňových systémů obou zemí a na s nimi spojenou daň z příjmů fyzických osob. V závěru praktické části bylo provedeno zhodnocení dosažených výsledků.

CÍLE PRÁCE A METODY ZPRACOVÁNÍ

Hlavním cílem této bakalářské práce je komparace efektivní sazby daně a daňového zatížení českého a německého daňového poplatníka se zaměřením na daň z příjmů ze závislé činnosti. Dílčím cílem je komparace daňových systémů České republiky a Německa. Druhým dílčím cílem je srovnání legislativních rozdílů daně z příjmů fyzických osob u obou zemí.

Teoretická část je založena na rešerši základních daňových pojmů, daňových soustav a daně z příjmů fyzických osob České republiky a Německa. Pro zpracování teoretické části byly použity zákonná ustanovení, elektronické a literární zdroje. Teoretická část je podkladem pro praktickou část této práce.

Praktická část čerpá z nabytých informací v teoretické části. Pomocí metody komparace byly na začátku praktické části srovnány daňové systémy a legislativní rozdíly daně z příjmů fyzických osob u obou zemí. Pomocí modelových příkladů byly rozpoznány odlišnosti ve způsobu výpočtu daňové povinnosti, ve výsledné efektivní sazbě daně a ve výsledném celkovém daňovém zatížení u obou zemí. Rozdíly ve výpočtech byly mezi jednotlivými státy poté porovnány. Následně byly stanoveny výhody a nevýhody jak legislativních rozdílů daně z příjmů fyzických osob, tak daňových systémů u obou zemí. Praktickou část ukončilo zhodnocení dosažených výsledků.

V bakalářské práci bylo zapotřebí použití také metody analogie, analýzy a syntézy. Pomocí analogického šetření byly odhaleny podobnosti daňových systémů v České republice a Německu. Metoda analýzy byla použita za účelem porozumění daňových systémů obou zemí a odhalení principů, dle kterých tyto daňové systémy fungují. Výhody a nevýhody daňových systémů obou srovnávaných zemí a s nimiž související daně z příjmů fyzických osob byly definovány na základě metody syntézy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÉ POJMY

1.1 Definice daně

V Českém právu není přesně vymezen pojem daň, tak aby mohla být užitá v celém právním řádu, nicméně podle daňového řádu je daň peněžitým plněním a je označena jako daň, poplatek či clo. Peněžité plnění, v případě postupu, který určuje daňový řád; nebo peněžní plnění uvnitř dělené správy.

Hlavními znaky daně jsou, že daň je povinným a vynutitelným peněžním plněním, které je stanoveno zákonem; a je nenávratným příjmem rozpočtu. Daňová povinnost, výše daně a lhůty splatnosti jsou přesně vymezeny zákonem (Dvořáková, 2019, s. 1-2).

1.2 Funkce daní

Daně jsou současnou ekonomickou vědou chápány jako nedílná součást ekonomiky a jsou vnímány jejich úzká propojení s jinými ekonomickými nástroji (Klimešová, 2018, s. 28).

1.2.1 Fiskální funkce

Fiskální funkce je jednou ze základních funkcí daní a z historického hlediska je také funkcí nejstarší, kdy vznik daní stál na naplnění právě této funkce. Tato funkce získává do veřejného rozpočtu finanční prostředky sloužící k financování veřejných statků a potřeb. Ve všech daňových soustavách je prioritně plněna právě funkce fiskální a je obsažena i v dalších funkcích daní (Klimešová, 2018, s. 29).

1.2.2 Alokační funkce

Funkce alokační je uplatňována, pokud alokace zdrojů nemůže být zajištěna tržními mechanismy, především v případě nedokonalé konkurence. Díky daním lze tyto nedostatky kontrolovat a umisťovat veřejné prostředky na základě toho, kam by se při tržní alokaci nedostaly.

Všechny zásahy do daňové soustavy musí být schváleny jako zákony, z důvodu hrozícího rizika neodborného rozhodování státu. Pokud stát zasahuje do ekonomiky přespříliš, nebo je veřejný sektor příliš rozsáhlý, může v praxi vést k alokaci prostředků státem i v případě, kdy by tyto prostředky mohly být umisťovány prostřednictvím trhu, což by bylo efektivnější a levnější (Klimešová, 2018, s. 29).

1.2.3 Redistribuční funkce

Funkce vychází z rozdělení důchodů a bohatství dle fungování trhu, které není, podle veřejného mínění a občanů státu, vždy akceptovatelné. Proto jsou daněmi zmírňovány odlišnosti v příjmech či majetku pomocí toho, že vyšší majetek nebo příjmy má vyšší zdanění. Stát skrz daně některým poplatníkům odebírá částečně jejich důchod a pomocí transferů (např. sociální podpora) jej předává jiným, modifikuje tedy prvotní distribuci důchodů. Pokud by redistribuce neexistovala, mělo by to za následek obrovské rozdíly mezi životní úrovní v různých vrstvách obyvatelstva, proto daně vyjadřují solidárnost vůči jednotlivým členům společnosti daného státu (Klimešová, 2018, s. 29-30).

1.2.4 Stabilizační funkce

Stabilizační funkce je v mnoha ohledech kontroverzní a její pojetí je vyjadřováno výrazně odlišnými názory. Mezi nejčastěji citované teorie se řadí keynesiánská teorie a neoklasická ekonomická teorie.

Podle keynesiánské teorie je úkolem vlády využívat daní pro zásahy do ekonomiky, zmírňovat cyklické výkyvy v ekonomice, zvyšovat zaměstnanost, cenovou stabilitu atd. Schopností daňového systému je ovlivnění agregátních národohospodářských ukazatelů, a tím ovlivnit i ekonomické chování jednotlivých subjektů. Daně jsou dle této teorie hlavním nástrojem dosáhnutí a zachování rovnoměrného tempa ekonomického růstu.

Naopak neoklasická ekonomická teorie víceméně využívání daní jako stabilizátoru trhu odmítá. Popírá také regulaci pomocí daní ke státním zásahům do tržního hospodářství (Klimešová, 2018, s. 30-31).

1.3 Členění daní

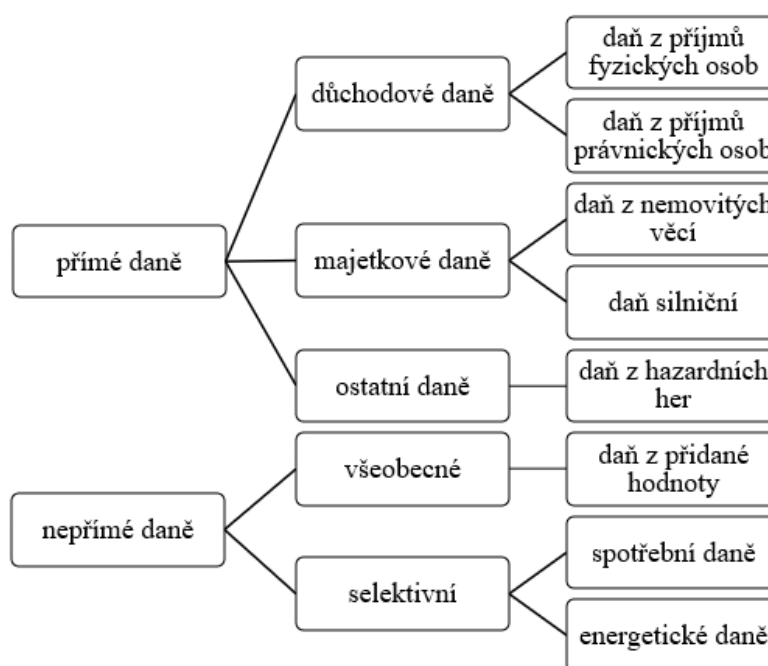
Daně jsou klasifikovány z několika různorodých hledisek, například i podle toho, jak splňují funkce daní. Daňové členění vymezuje také několik podstatných daňových pojmů (Kubátová, 2018, s. 19-20).

1.3.1 Členění podle dopadu

Na základě vazby na důchod poplatníka je rozlišováno jedno z nejzákladnějších dělení daní na přímé a nepřímé daně.

Přímé daně platí poplatník z jeho důchodu a nemohou být přeneseny na další subjekt. Jako příklad lze uvést důchodové daně či majetkové daně. Jediným subjektem je poplatník, který odvádí daň za sebe.

Nepřímé daně odvádí subjekt, který daně neplatí ze svého důchodu, ale přeneše je na jiné subjekty. Daň je přenesena pomocí zvýšení ceny. Do této kategorie můžeme zařadit daň z přidané hodnoty, daně ze spotřeby a obrátů a cla. Rozeznáváme dva druhy subjektů a těmi jsou plátce, který odevzdává daň finančnímu úřadu, a poplatník, který daň platí ve formě vyšší ceny (Kubátová, 2018, s. 20).

Obrázek 1: Schéma přímých a nepřímých daní (Krajňák, 2022, s. 10)

1.3.2 Členění podle objektu

Následující členění rozlišuje daň na základě objektu, na kterýžto je uložen. Podle daňových zákonů jsou daně nazývány také podle objektu. Hlavní daně z objektu jsou:

- z důchodů (příjmů),
- ze spotřeby,
- z majetku (Kubátová, 2018, s. 20).

1.3.3 Členění podle veličiny

Kapitálovými daněmi jsou ty, které jsou uloženy na stavovou veličinu. Stavová veličina vyjadřuje stav, množství nebo zásobu. Kapitálovými daněmi jsou například daně z majetku.

Pokud je objekt daně toková veličina, představující tok, je nazývána jako běžná. Toková veličina je zjištěna za časový interval, což může být například měsíc či rok, ohraničený časovými okamžiky „od a do“. Pod tímto pojmem si můžeme představit spotřební daně, důchodové daně, nebo také daň z přidané hodnoty (Kubátová, 2018, s. 21).

1.3.4 Členění podle adresnosti

Daně jsou členěny na osobní a „in rem“ („na věc“) na základě vztahu k platební schopnosti poplatníka. Osobní daně bývají adresovány pro konkrétního poplatníka a berou v potaz jeho platební schopnosti. Patří zde důchodové daně, které platí fyzické osoby. „In rem“ daně jsou placeny nezávisle na poplatníkově platební schopnosti. Patří zde například spotřební daně, daň z přidané hodnoty, a jiné daně (Kubátová, 2018, s. 22).

1.4 Konstrukční prvky daně

Pro daň, jako základní ekonomický subjekt, jsou nutné nejen informace o výši vybraných prostředků na daních, ale též jakým způsobem působí na ekonomické subjekty a domácnosti. Daň musí mít stanoveno kdy a od koho je vybírána, a též jak moc bude daň zatěžovat určité ekonomické skupiny. Pro tyto požadavky je konstrukce daně takovým složitým procesem a je potřebné hodnotit jednotlivé prvky daně ve vzájemných souvislostech. Konstrukčních prvků je spousta, ale mezi základní konstrukční prvky řadíme (Vančurová, 2022, s. 5):

- daňový subjekt,
- předmět daně,
- osvobození od daně,
- základ daně a zdaňovací období,
- odpočty od základu daně,
- sazba daně,
- slevy na dani.

Způsob, jakým je daň vybírána a administrativní a evidenční pracnost má také podstatný vliv na zátěž, se kterou je daň pociťována. Nicméně každá daň potřebuje pouze čtyři z výše vyjmenovaných prvků daně, a to je daňový subjekt, předmět daně, základ daně, zdaňovací období a sazba daně. Ostatní prvky daně slouží k plnění dalších funkcí daně, čímž komplikují její konstrukci (Vančurová, 2022, s. 5).

1.4.1 Daňový subjekt

Dle Vančurové (2022, s. 6) je daňovým subjektem **osoba, která je dle zákona povinná strpět, odvádět nebo platit daň**. Z hlediska pravidel placení daní jsou daňové subjekty a jejich konstrukce děleny na poplatníky a plátce daně (Vančurová, 2022, s. 6).

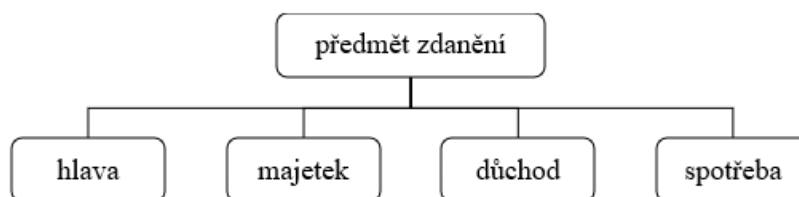
„Poplatník je daňovým subjektem, jehož předmět (především příjem nebo majetek) je podroben dani“ říká Vančurová (2022, s. 6). Poplatník má povinnost sám daň odvádět, nicméně podstatné je, že tento příjem či majetek je dani podroben, je tedy nositel daňového břemene. Výběrem daně se jeho zdroje krátí.

Plátcem daně je daňový subjekt, jehož zákonnou povinností je odvádět do státního rozpočtu vybranou daň od ostatních subjektů nebo daň sraženou jiným poplatníkům, kteří podléhají jeho majetkové odpovědnosti.

Plátce daně je účastníkem výběru spotřebních daní jako jediný subjekt. Plátce odvede vybranou daň, která je vybrána od ostatních subjektů v rámci ceny produkce. Jeho povinností je do ceny své produkce zahrnout daň, kterou poté odvede státu.

V některých případech, kde je vymezen poplatník, jehož předmět daně je podroben dani a z technických důvodů tuto daň vybírá plátce – takový typ výběru je nazván jako srážka daně u zdroje. Tímto lze ovlivnit daňové úniky, protože poplatník nemůže bezprostředně ovlivnit výši odvedené daně (Vančurová, 2022, s. 6-7).

1.4.2 Předmět daně

Obrázek 2: Dělení předmětu daně (Vančurová, 2022, s. 8)

Daně z hlavy řadíme z historického hlediska mezi nejstarší. Předmět zdanění je osoba, tedy hlava. Předmětem daně je daňový subjekt, nicméně není v současné době víceméně používán. Příkladem můžou být místní poplatky vybírané obcí. Daní z hlavy je též nazývána daň paušální.

Majetkové daně slouží pro zdaňování viditelného majetku, zejména nemovitých věcí, jejichž vlastností je, že s nimi nelze pohybovat, tudíž je nelze zatajit. Nyní jsou používány pouze doplňkově a vybrané prostředky jsou využívány zejména nižšími územně samosprávnými celky (Vančurová, 2022, s. 8-9).

Důchodové daně jsou z historického hlediska relativně mladé. Nyní jsou to právě daně z příjmů, které jsou nejbližší spojeny se splňováním redistribuční a stimulační funkce daní.

Spotřební daně byly také využívány po celá staletí. Tyhle daně jsou obsaženy v ceně a jsou vybrány prostřednictvím plátce. Dále je můžeme rozdělit na daně všeobecné a selektivní, tedy zatěžují jen určité produkty (Vančurová, 2022, s. 8-9).

1.4.3 Osvobození od daně

Součástí základny ke stanovení částky daně obvykle není část předmětu daně. Osvobození od daně je částí předmětu, ze které daň není vybírána. Tato část nemůže být zahrnuta do základu daně (Vančurová, 2022, s. 10).

1.4.4 Základ daně a zdaňovací období

Dle Vančurové (2022, s. 11) je daňovým základem předmět daně, který je vyjádřen v měrných jednotkách a upraven podle zákonných ustanovení. Je nutné, aby byl daňový základ vymezen v měřitelných jednotkách, a to v hodnotách (např. Kč) nebo fyzikálních jednotkách (m², hl, ...) (Vančurová, 2022, s. 12).

„Zdaňovací období je pravidelným časovým intervalem, za který nebo na který je základ daně stanoven a daň vybírána“ tvrdí Vančurová (2022, s. 13). Mezi základní zdaňovací období řadíme kalendářní rok, který je používán u všech přímých daní. U spotřebních daní je použito čtvrtletní nebo měsíční zdaňovací období, protože pro tyto daně je kalendářní rok příliš dlouhý časový interval (Vančurová, 2022, s. 13).

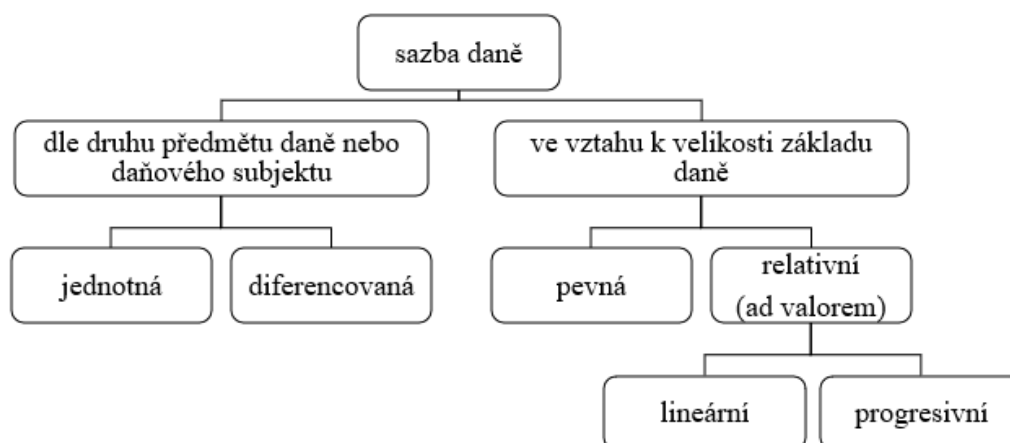
1.4.5 Odpočty od základu daně

Odpočty od základu daně dělají výpočet základu daně opět o trochu složitějším. Nicméně pomáhají splňovat stimulační funkci daně. **Standardními odpočty** lze snížit

daňový základ o pevně určenou částku, nebo část základu, která je ve většině případů stanovena procentuálně. Pomocí odpočtů je zohledňováno sociální postavení poplatníka, například hendikep. V aktuálním českém daňovém systému se s ním ale nesetkáme. Poplatník si může od základu daně odečíst také **nestandardní odpočty** v prokázané výši, příkladem může být poskytnutí daru (Vančurová, 2022, s. 14).

1.4.6 Sazba daně

„Sazba daně je algoritmem, jehož prostřednictvím je ze základu daně (sníženého o odpočty) stanovena základní částka daně“ říká Vančurová (2022, s. 15). Sazba daně je jedním z nepostradatelných konstrukčních prvků daně a může být rozdělena dle dvou nezávislých kritérií, které nám sazbu daně vymezují (Vančurová, 2022, s. 15).

Obrázek 3: Dělení sazeb daně (Vančurová, 2022, s. 15)

Jednotná sazba se v rámci jednotlivých druhů a typů předmětu daně neliší, bez ohledu na jeho kvalitu či typ daňového subjektu. Je používána u daně z elektřiny. **Diferencovaná daň** má různé výše na základě druhu předmětu daně. Příkladem může být DPH, kdy různé druhy předmětu daně mají sazby 10 %, 15 % nebo 21 %. **Pevná sazba** se váže k fyzikální jednotce daňového základu. Je předpokládáno, že daňový základ bude specifický. Základ daně nebo sazba daně musí být vyjádřena v penězích. **Relativní sazba** daně je používána při hodnotovém daňovém základu, který může být **lineární**, když se daň zvyšuje stejnoměrně s růstem základu, nebo **progresivní**, který používá výpočtový algoritmus, v praxi to jsou pásmové sazby (Vančurová, 2022, s. 15-16).

1.4.7 Slevy na dani

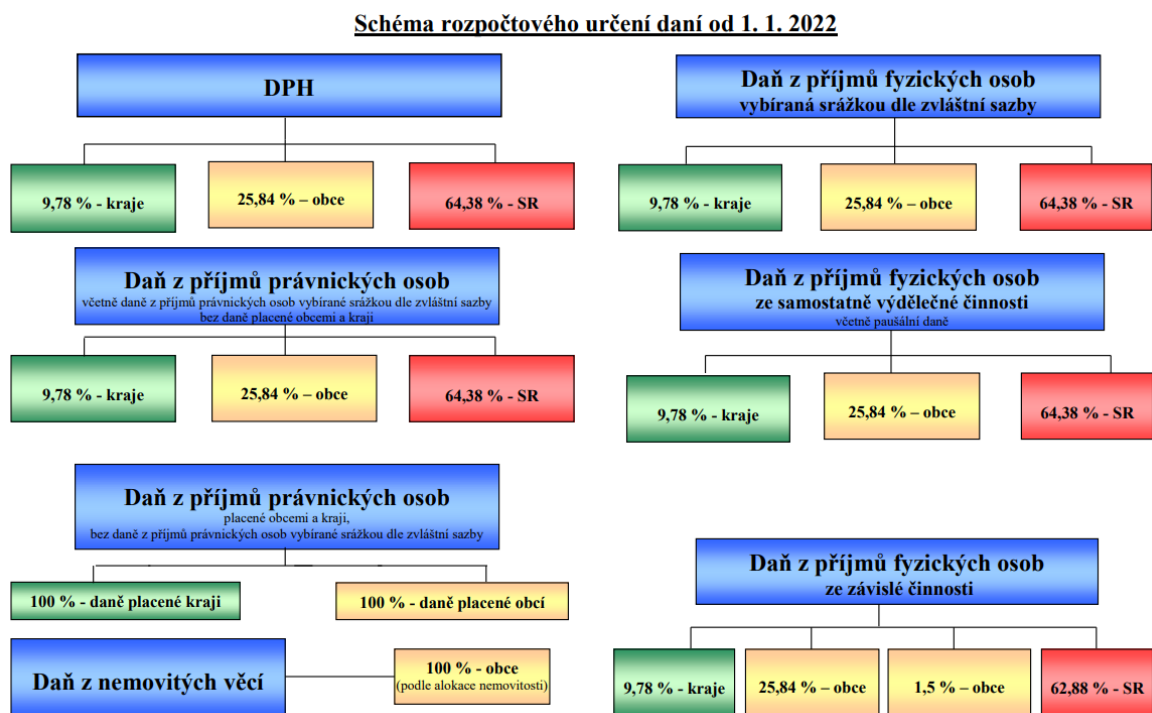
Pomocí slev na dani je snižována základní částka daně, je tedy odečtena od základní částky vyměřené daně. Rozlišujeme čtyři typy slev na dani:

- **absolutní sleva**, která je stanovena pevnou částkou,
- **relativní sleva**, pomocí které snižujeme základní částku daně o předem určenou část, většinou vyjádřenou v procentech,
- **standardní sleva**, která je poplatníkem využita, pokud jsou splněny zákonné podmínky,
- **nestandardní sleva**, jedná se o výdaje, které byly prokazatelně vynaloženy a o které si následně můžeme snížit základ daně (Vančurová, 2022, s. 24).

2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

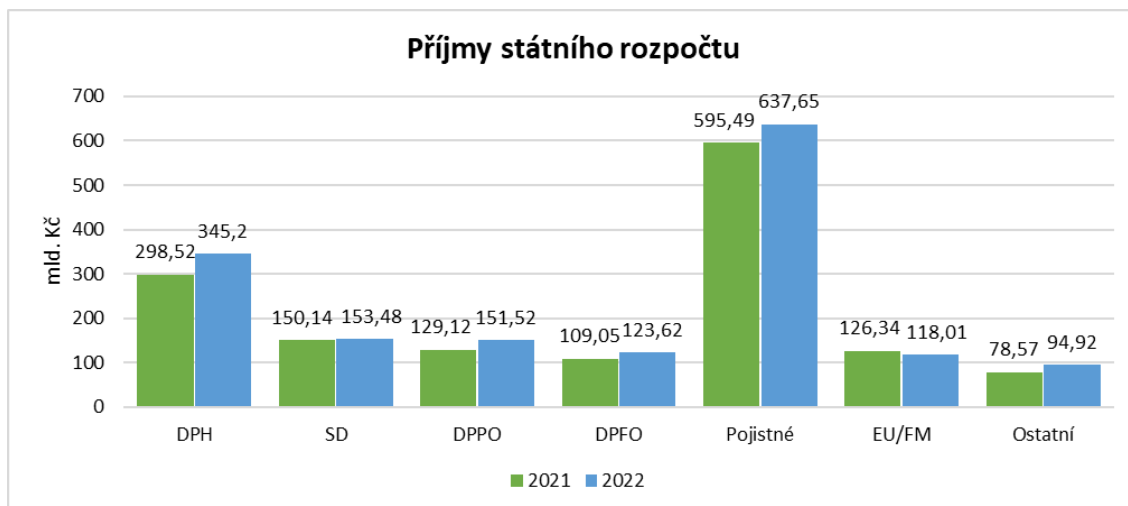
2.1 Příjmy státního rozpočtu

Daňové příjmy jsou nejdůležitější složkou příjmů veřejného rozpočtu. Nynější daňové systémy stojí na zdanění příjmů, majetku a spotřeby (Maaytová, 2015, s. 108-109). Obrázek č. 4 zobrazuje schéma rozpočtového určení daní, tedy jaká část určité daně připadá krajům, obcím nebo státnímu rozpočtu.

Obrázek 4: Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2022 v České republice (financisprava.cz, 2022)

Obrázek č. 5 zobrazuje příjmy státního rozpočtu roku 2022 v porovnání s předcházejícím rokem 2021. Nejvyšší příjem státního rozpočtu tvoří příjmy pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, tato položka neobsahuje pojistné na veřejné zdravotní pojištění, které je odváděno zdravotním pojišťovnám. Další významnou položkou je příjem z daně z přidané hodnoty. Příjem státního rozpočtu se meziročně zvýšil o 137,2 mld. Kč, ze kterého příjmy z daní a příjmy pojistného tvořily 131,7 mld. Kč (mfc.r.cz, 2023).

Obrázek 5: Příjmy státního rozpočtu České republiky (mfcf.cz, 2023)

2.2 Sociální a zdravotní pojištění

2.2.1 Sociální pojištění

Poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé a OSVČ, zaměstnanci ze zahraničí a osoby, které se na důchodovém pojištění účastní dobrovolně. V tuzemsku má zaměstnavatel povinnost odvádět pojistné za zaměstnance, tedy srazí zaměstnanci procentní částku z jeho mzdy. Pojistné se vypočte jako součin vyměřovacího základu a procentní sazby, tento výpočet je zaměstnavatel povinen provádět každý měsíc a také tuto částku odvést správci daně.

Sazba pojistného je celkem 31,3 % z vyměřovacího základu, z čehož 24,8 % platí zaměstnavatel a 6,5 % platí ze svého VZ zaměstnanec. Z 24,8 %, které platí zaměstnavatel, odchází 21,5 % na důchodové pojištění, 2,1 % na nemocenské pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. 6,5 %, které platí zaměstnanec, slouží pouze na důchodové pojištění (mpsv.cz, 2023).

Maximální vyměřovací základ činí 48násobek průměrné mzdy, což v roce 2023 odpovídá částce 1 935 552 Kč, v roce 2022 se tato částka rovnala 1 867 728 Kč. Rozhodným obdobím je kalendářní rok. Pokud je zaměstnanec zaměstnán po dobu kalendářního roku u jednoho zaměstnavatele a přesáhne částku maximálního vyměřovacího základu nemusí daný kalendářní rok platit sociální pojistné z částky nad maximálním vyměřovacím základem (cssz.cz, 2023).

2.2.2 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění zajišťuje uhrazení zdravotní péče, jejíž cílem je zlepšení nebo zachování zdravotního stavu nebo zmírnění utrpení pojištěnce. V České republice je toto pojištění zajištěno na principu solidarity a je povinné. Každý pojištěnec odvádí 13,5 % ze svého vyměřovacího základu zdravotní pojišťovně, u které je registrován. V případě pracovního poměru odvádí 9 % zaměstnavatel a 4,5 % hradí zaměstnanec. Státní pojištěnci jsou zákonem stanovená skupina lidí, za které stát platí zdravotní pojistné, například důchodci, studenti nebo děti (mzcr.cz, 2020).

Minimální vyměřovací základ pro zaměstnance je odvozen z minimální mzdy, která v roce 2022 činila 16 200 Kč a v roce 2023 byla zvýšena na 17 300 Kč. V roce 2022 činil minimální odvod na zdravotním pojištění 2 187 Kč a v roce 2023 činí částka 2 336 Kč. Minimální záloha pro OSVČ je stanovena z poloviny průměrné mzdy, ta v roce 2023 dosahovala hodnoty 40 324 Kč. Částka tedy vzrostla z loňských 2 627 Kč (2022) na 2 722 Kč (2023).

Osoba bez zdanitelných příjmů je takovou osobou, která nemá po celý kalendářní měsíc žádný příjem z podnikání ani zaměstnání. Jeho povinností je přihlásit se ke své pojišťovně a začít si platit zdravotní pojistné sám. Platí pro něj stejný minimální vyměřovací základ jako pro zaměstnance, který činí 2 336 Kč měsíčně (vzp.cz, 2023).

2.3 Přímé daně

2.3.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob, jakožto předmět této bakalářské práce, bude podrobněji rozebrána v následující kapitole.

2.3.2 Daň z příjmů právnických osob

Poplatníkem daně je především právnická osoba a další subjekty dle § 17 uvedené v Zákoně o dani z příjmů. Povinností poplatníka je podat daňové přiznání do 3 měsíců od konce zdaňovacího období, o měsíc delší lhůta připadá na elektronické podání a na 6 měsíců od konce zdaňovacího období je lhůta prodloužena v případě povinnosti auditu, nebo je daňové přiznání podáno daňovým poradcem. Zdaňovací období je kalendářním nebo hospodářským rokem a také obdobím od rozhodného dne fúze či rozdělení obchodní korporace, a také účetním obdobím, které přesahuje 12 po sobě jdoucích měsíců. Předmětem

daně z příjmů jsou příjmy z veškeré činnosti a také z nakládání s veškerým majetkem, pokud Zákon o dani z příjmů nestanoví jinak. Sazba daně je 19 %. Daň je vypočtena ze základu daně, který je snížený o odčitatelné položky od základu daně a položky snižující základ daně. Základ daně je poté zaokrouhlen na celé tisíce Kč dolů. Zaokrouhlený základ daně vynásobíme 19% sazbou daně, od které poté odečteme slevy na dani (financnisprava.cz, 2023).

2.3.3 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je daní majetkovou, prostřednictvím které je zdaněno vlastnictví věcí nemovitých. Dále je dělena na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Předmět daně je nemovitá věcí ležící na území České republiky a je evidována v katastru nemovitostí. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok a poplatník této daně musí podat daňové přiznání do 31. ledna aktuálně zdaňovaného období příslušnému úřadu. Výpočet je prováděn ze stavu k 1. lednu a na změny, které v průběhu roku proběhly, se nepřihlíží. Pokud poplatník v minulých obdobích daňové přiznání podával a během roku nedošlo ke změnám, tak poplatník daňové přiznání nepodává (Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí). Související daň z nabytí nemovitých věcí byla v roce 2020 zrušena (financnisprava.cz, 2023).

2.3.4 Daň silniční

V roce 2022 proběhla významná novela silniční daně, která přinesla významné změny například v předmětu daně či výše daně. Předmět daně silniční je nyní motorové vozidlo a přípojné vozidlo s maximální hmotností převyšující 3,5 tuny, tyto informace lze nalézt v technickém průkazu daného vozidla.

Zdaňovací období je kalendářní rok, kdy podání daňového přiznání, a také povinnost zaplatit daň, spadá na 31. ledna následujícího roku. Od roku 2022 je zrušena platba záloh na silniční daň. Výše daně, která musí být za zdanitelné vozidlo zaplacená je určena v příloze Zákona o dani silniční (financnisprava.cz).

2.3.5 Daň z hazardních her

Poplatník daně je provozovatelem, ohlašovatelem, nebo držitelem povolení k provozování hazardních her. Předmět daně je provozování hazardní hry na území České republiky. Základ daně je souhrn výher zaokrouhlen na stokoruny nahoru, které se daní ve výši 35 % pokud se jedná o loterii a 23 % v případě ostatních hazardních her. Zdaňovací

období je kalendářní čtvrtletí. Daňový příjem z daně z hazardních her plyne z 65 % do obecních rozpočtů a z 35 % do státního rozpočtu (Zákon č. 187/2016 Sb. o dani z hazardních her).

2.4 Nepřímé daně

2.4.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty patří mezi jednu z nejpodstatnějších nepřímých daní. Daňové priznání podá a odvede jiná osoba než ta, která ve skutečnosti daňové zatížení nese. Plátce DPH platí daň z rozdílu mezi vstupy a výstupy (kurzy.cz, 2023).

Předmět daně z přidané hodnoty obsahuje dodání zboží či poskytnutí služby za úplatu, dále pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu a také dovoz zboží s místem plnění v České republice. Zdanitelným plněním je takové plnění, které je předmětem daně a nebylo od daně osvobozeno.

Aktuálně má DPH tři sazby, kdy základní sazba je ve výši 21 %, kterou se daní většina zboží a služeb, dále první snížená sazba ve výši 15 %, kterou se daní například potraviny, poslední sazbou je druhá snížená sazba ve výši 10 %, kde příkladem mohou být knihy, kojenecká výživa nebo pitná voda. Úplné seznamy lze najít v příloze Zákona o dani z přidané hodnoty.

Plátce DPH je osoba povinná k dani, která sídlí nebo má provozovnu v České republice a její obrat za kalendářní rok přesáhl částku 2 milionů Kč. Tato částka je aktuální od roku 2023, v předcházejících letech byla částka nižší, tedy 1 milion Kč. Další podmínky nalezneme opět v Zákoně o dani z přidané hodnoty.

Daňové priznání se podává za kalendářní čtvrtletí v případě, že plátce měl za předchozí kalendářní rok obrat nižší než 10 milionů Kč a není nespolehlivým plátcem nebo skupinou, nebo za kalendářní měsíc, pokud plátcův obrat přesáhl 10 milionů Kč za předcházející kalendářní rok nebo pokud je novým plátcem či nespolehlivým plátcem/skupinou (Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty).

2.4.2 Spotřební daně

Plátcem daně je právnická nebo fyzická osoba, která provozuje daňový sklad a již vznikla povinnost priznat a zaplatit daň. Předmět daně jsou vybrané výrobky na daňovém území EU. Daňovou povinností jsou postihnuty výrobky v momentě jejich výroby nebo

dovozu. Zdaňovací období trvá kalendářní měsíc a daňové přiznání se podává do 25. dne následujícího měsíce. Výrobky jsou podmíněně od daně osvobozeny, pokud jsou umístěny v daňovém skladu, tedy podléhají dani až v momentě opuštění skladu (Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních).

Aktuálně jsou spotřebními daněmi podle Zákona o spotřebních daních:

- daň z minerálních olejů,
- daň z lihu,
- daň z piva,
- daň z vína a meziproduktů,
- daň z tabákových výrobků,
- daň ze zahříváných tabákových výrobků,
- daň ze surového tabáku (Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních).

2.4.3 Ekologické daně

Od roku 2008 vznikla v České republice povinnost zdaňovat elektřinu, zemní plyn a pevná paliva. Správce daně je celní správa, která též vydává povolení k provozování činností s výrobou elektřiny, zemního plynu a pevných paliv. Plátcem ekologické daně jsou například výrobci energií, těžební společnosti, distributoři, a další (celnisprava.cz, 2023).

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE

3.1 Poplatník daně

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je fyzická osoba, která je daňový rezident, nebo daňový nerezident. **Daňovými rezidenty** jsou fyzické osoby, jejichž trvalé bydliště se nachází na území České republiky, nebo se na tomto území pravidelně zdržují, pokud zde pobývají déle než 183 dní kalendářního roku a jejich pobyt není za účelem studia či léčby. Mají tzv. neomezenou daňovou povinnost, která se týká jak příjmů z tuzemska, tak příjmů ze zahraničí. **Daňový nerezident** má povinnost pouze přiznat daň z příjmů, které vznikly na území České republiky (Krajňák, 2022, s. 17; Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů).

3.2 Předmět daně

Zákon obecně označuje příjem jako hrubý příjem, příkladem může být hrubá mzda zaměstnance, tržby podnikatele apod. Nepeněžní příjem je podle Zákona o dani z příjmů také příjmem, který ale musí být podle zvláštního zákona o oceňování řádně oceněn (Rindová, 2022, s. 35-39). Dle Zákona o dani z příjmů jsou předmětem daně:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z nájmu (§ 9),
- ostatní příjmy (§ 10) (Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů).

3.2.1 Příjmy ze závislé činnosti (§ 6)

Osoba, která získává příjmy ze závislých činností nebo z výkonu funkcí, je zákonem o daních z příjmů označena jako zaměstnanec a plátcem těchto příjmů je zaměstnavatel, a to i když nejde o příjmy z pracovněprávního vztahu (Rindová, 2022, s. 35-39).

Příjem může být jak peněžní, tak nepeněžní, který je oceněn cenou obvyklou. Příjem může být také pravidelný či jednorázový. Základem daně je hrubá mzda (Krajňák, 2022, s. 39). Do příjmů ze závislé činnosti zahrnujeme hlavně příjmy z pracovněprávního vztahu, dále také příjmy jednatelů a společníků, odměny členů statutárních orgánů a další (Hnátek, 2022, 35).

Zvláštním příjmem je příjem zaměstnance, kterému zaměstnavatel bezúplatně poskytne motorové vozidlo pro služební i soukromé účely. V tomto případě je pro zaměstnance zdanitelným příjmem 1 % z pořizovací ceny vozidla měsíčně, tato částka musí ale dosahovat minimálně 1 000 Kč (Rindová, 2022, s. 45). Pokud se jedná o nízkoemisní vozidlo, tak je tato sazba snížena na 0,5 % z pořizovací ceny vozidla, tato změna platí od roku 2023 (Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů).

3.2.1.1 Osvobozené zaměstnanecké příjmy

Ne všechny příjmy, které fyzická osoba obdrží, je potřeba uvádět do základu daně. Jeden z nejužívanějších osvobozených příjmů je například rekvalifikace a odborný rozvoj zaměstnanců. Příjem pro zaměstnance osvobozený je například hodnota nepeněžního plnění za stravování na pracovišti, od roku 2021 je osvobozen také peněžní příspěvek do 70 % horní hranice stravného za pracovní cestu, která trvá 5-12 hodin pro zaměstnance odměňované platem. Pro rok 2022 tato částka činí 82,60 Kč na jeden den, je to tedy 70 % z částky 118 Kč. Dále do kategorie řadíme nealkoholické nápoje, které jsou zaměstnanci k dispozici na pracovišti. Dalším osvobozením jsou například příjmy z fondů, například z fondu kulturních a sociálních potřeb (Vychopeň, 2022, s. 85-92).

3.2.2 Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)

Typ samostatné činnosti	%	Limit pro uplatnění výdajů v Kč
Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, řemeslné živnosti	80	1 600 000
Příjmy ze živností, které nejsou živností řemeslnou	60	1 200 000
Jiné příjmy ze samostatné činnosti	40	800 000
Příjmy z nájmu v obchodním majetku	20	600 000

Tabulka 1: Výdaje % z příjmů (Krajňák, 2022, s. 62)

V rámci výpočtu daňové povinnosti mohou OSVČ, kromě nezdanitelných částí daně podle § 15, od svého daňového základu odečíst také položky dle § 34, které nemohou použít poplatníci s příjmy pouze ze závislé činnosti. Základ daně je rozdílem příjmů a výdajů. Informace o výši výdajů čerpáme z daňové evidence nebo uplatněním % z příjmů. V případě, že stanovujeme výši výdajů dle % z příjmů, použijeme jednu ze čtyř sazeb, podle

toho, která se daného poplatníka týká. Podrobněji tyto sazby popisuje tabulka č. 1 (Krajňák, 2022, s. 61-62). Při splnění určitých podmínek může OSVČ použít také paušální daň, která se skládá z minimální výše zdravotního pojištění, z minimální výše sociálního pojištění navýšeného o 15 % a symbolické daně z příjmů v hodnotě 100 Kč (Hnátek, 2022, s. 74-75).

3.2.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8)

Do příjmů z kapitálového majetku řadíme hlavně podíly na zisku, úroky z držení cenných papírů, výnosy z jednorázových vkladů, a jiné. Princip zdanění umožňuje dvě možnosti dle toho, jaký kapitálový příjem zdaňujeme. A to je zdanění základu daně, který je tvořen dílčím základem daně z kapitálového majetku, nebo zdanění samostatného základu daně zvláštní sazbou daně. Do dílčího základu daně je zahrnut například příjem z úroků z úvěrů, výnos z držení směnky a další. Zvláštní sazbou daně je zdaněn například úrok a výnos z držení cenných papírů nebo podílů na zisku, plnění v rámci soukromého životního pojištění nebo penzijního pojištění (Vychopeň, 2022, s. 112-115)

3.2.4 Příjmy z nájmu (§ 9)

Pronajímání nemovitostí není podnikáním. Pokud je společně s pronajímáním poskytována také další služba, která je považována za živnost, je tato služba považována za podnikání (Hnátek, 2022, s. 100). Do příjmů z nájmu je řazen příjem z pravidelného a příležitostného pronájmu nemovitostí a také příjem z pravidelného pronájmu movitých věcí. Dílčí základ daně je tvořen rozdílem mezi příjmy a výdaji, kdy může poplatník uplatňovat skutečně vynaložené výdaje, nebo výdaje % z příjmů, které jsou stanoveny na 30 % pokud příjmy z nájmu nepřesáhly 600 000 Kč (Krajňák, 2022, s. 73).

3.2.5 Ostatní příjmy (§ 10)

Ostatními příjmy chápeme příjmy, které nemůžeme zařadit do výše uvedených kategorií příjmů. Tyto příjmy nemohou vstoupit do vyměřovacího základu pro sociální a zdravotní pojištění a jejich charakteristikou je, že jsou nahodilé. Dílčí základ daně je rozdílem mezi příjmy a výdaji vynaloženými k dosažení daných příjmů.

Mezi obvyklé ostatní příjmy řadíme například příjmy přesahující v úhrnu 30 000 Kč za zdaňovací období z příležitostných činností a nájmu, pokud je neprovozuje podnikatel; nebo příjmy z prodeje nemovitých věcí; cenných papírů a movitých věcí; a také příjmy z převodu účasti na společnosti s ručením omezeným a z převodu práv a povinností

k družstvu. Mnohé z těchto příjmů mohou být při splnění určitých podmínek od daně osvobozeny (Hnátek, 2022, s. 115-116).

3.3 Osvobození od daně (§ 4)

Existuje mnoho příjmů, které předmětem daně sice jsou, ale jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob. Mezi nejčastěji uplatňované řadíme úplatný převod nemovitých věcí. Pro osvobození příjmu z prodeje nemovité věci musí mít poplatník v dané nemovitosti bydliště alespoň po dva roky, které bezprostředně předchází prodeji. V případě, že budou prostředky z prodeje využity na obstarání bytové potřeby, tak tato podmínka neplatí. Pokud nesplňujeme výše uvedené podmínky, musíme danou nemovitost vlastnit alespoň 10 let, aby byl tento příjem z prodeje osvobozen (Hnátek, 2022, s. 18-19; Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů).

Další podstatné osvobození od daně je při prodeji movitých věcí. Toto osvobození není vztahováno na prodej cenného papíru či motorového vozidla, které nevlastníme ani 1 rok, a na movité věci, které byly v předcházejících 5 letech zahrnuty v obchodním majetku. Existují mnohé další osvobození, mezi které můžeme uvést například výhry z úctenkové loterie do 1 milionu Kč, stipendia ze státního rozpočtu, penze, náhrady škod a další (Hnátek, 2022, s. 18-19; Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů).

3.4 Položky snižující základ daně

3.4.1 Nezdánitelné části základu daně (§ 15)

Nezdánitelnými částmi základu daně může být snižován základ daně za zdaňovací období. Tyto části uplatníme v daňovém přiznání nebo v ročním zúčtování. Poplatník může tyto nezdánitelné části uplatnit, pokud má k dispozici potvrzení o provedení těchto skutečností, například potvrzení od transfuzního centra či darovací smlouvu.

Bezúplatná plnění neboli dary mohou být poplatníkovi odečteny, pokud v úhrnu činila nejméně 1 000 Kč nebo 2 % základu daně (Rindová, 2022, s. 129-130). Maximálně může být poplatníkovi odečteno 15 % ze základu daně, ale v letech 2020-2023 je tato částka zvýšena na 30 % základu daně (avpo.cz, 2022).

Mezi bezúplatná plnění řadíme také bezpříspěvkové dárcovství krve, které se oceňuje za jeden odběr částkou 3 000 Kč. Při odběru krvetvorných buněk či orgánu je tato částka stanovena na 20 000 Kč za jeden odběr.

Na základě potvrzení od banky si můžeme odečíst od základu daně i hodnotu úroků, které byly zaplacený z úvěru ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru (Rindová, 2022, 130-142).

Na penzijním připojištění se státním příspěvkem a na doplňkovém penzijním spoření za zdaňovací období může být odečteno až 24 000 Kč při splnění zákonných podmínek. Jedná se ale o hodnotu, která je nad 1 000 Kč měsíčně, nebo 12 000 Kč ročně. Pokud si tedy poplatník přispívá ročně 36 000 Kč, lze si tedy ze základu daně odečíst maximální částku 24 000 Kč.

Odpočet na soukromé životní pojištění odpovídá také 24 000 Kč v maximální výši, ale nese s sebou řadu podmínek. Hlavními podmínkami jsou, že smlouva musí být sjednána s pojišťovnou, výplata pojistného plnění může nastat nejdříve po 60 kalendářních měsících po sjednání a poplatník musí dosáhnout věku minimálně 60 let (Rindová, 2022, 130-142).

Pokud má člen odborové organizace povinnost platit organizaci členskou příspěvkou, má nárok na odečtení 1,5 % příjmů podle § 6, ale nejvýše 3 000 Kč.

Poplatník si od daňového základu může také odečíst hodnotu úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání nejvýše v hodnotě 10 000 Kč, tyto částky jsou úměrně zvýšeny pro osoby se zdravotním postižením (Rindová, 2022, 130-142).

3.4.2 Položky odčitatelné od základu daně (§ 34)

Nejvýznamnější odčitatelnou položkou v § 34 je odečet daňové ztráty. Ztráta vznikne, když výdaje při samostatné činnosti či nájmu přesáhnou příjmy, tuto položku můžeme odečíst pouze od dílčích základů stanovených podle § 7-10.

Daňová ztráta nebo její část může být uplatněna v následujících 5 zdaňovacích obdobích v jakékoliv výši, nebo ve 2 bezprostředně předcházejících zdaňovacích obdobích v maximální hodnotě 30 milionů Kč (Hnátek, 2022, s. 30-31).

3.5 Základ daně a zdaňovací období

Kalendářní rok je u daně z příjmů fyzických osob zdaňovacím obdobím. Základ daně je rozdílem mezi příjmy a výdaji za zdaňovací období u poplatníka. Poplatníkovi, jemuž plyne dva a více příjmů najednou, tak je jeho základ daně součtem dílčích základů daně podle § 6-10 (Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů). Po odpočtu položek odčitatelných od základu daně na základě § 34 a nezdanitelných částí základu daně z § 15 získáme

upravený daňový základ, ze kterého, po zaokrouhlení na celé stokoruny dolů, můžeme vypočítat daňovou povinnost (Hnátek, 2022, s. 27).

3.6 Sazba daně

Aktuálně rozlišujeme dvě sazby daně z příjmů fyzických osob, a to 15% sazbu daně, která je používána na příjmy do 48násobku průměrné mzdy, a 23% sazbu, která se vztahuje na příjmy převyšující 48násobek průměrné mzdy. V roce 2022 činila tato částka 1 867 728 Kč a v následujícím roce 2023 činí 1 935 552 Kč (Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů).

3.7 Slevy na dani

Od daňové povinnosti lze odečíst také několik slev na dani, na které má poplatník nárok. Většinu slev lze uplatňovat měsíčně, ale některé z nich mohou být uplatněny pouze po konci zdaňovacího období v rámci daňového přiznání či ročního zúčtování. Slevy mohou být odečteny maximálně ve výši daňové povinnosti, nevznikne z nich tedy daňový bonus. Slevy mohou být uplatněny v měsíci následujícím po měsíci přiznání slevy (Vychopeň, 2022, s. 298-301).

Každý poplatník má nárok na slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč. Po konci zdaňovacího období si může poplatník uplatnit slevu na manžela/manželku s nízkými příjmy, které za zdaňovací období nepřesáhnou 68 000 Kč, v hodnotě 24 840 Kč, pokud manžel/manželka vlastní průkaz ZTP/P, tak je tato sleva dvojnásobná. Základní roční sleva na invaliditu prvního a druhého stupně činí 2 520 Kč a rozšířená sleva na invaliditu třetího stupně činí 5 040 Kč. Držitel průkazu ZTP/P má nárok na uplatnění slevy ve výši 16 140 Kč. Student na denním studiu si může od výsledné daně odečíst slevu ve výši 4 020 Kč ročně do 26 let věku, nebo 28 let při doktorském studiu. Další slevou je sleva na umístění dítěte v předškolním zařízení, tu si může poplatník uplatnit ve výši prokazatelně vynaložených výdajů, nanejvýš však do výše minimální mzdy za každé vyživované dítě. Sleva na evidenci tržeb je od roku 2023 zrušena (Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů).

3.8 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění na děti má formu daňové slevy nebo i daňového bonusu. Nárok na daňový bonus vzniká, pokud úhrn příjmů z § 6-7 zákona o daních z příjmů je ve výši alespoň šestinásobku minimální mzdy.

Vztahuje se na vyživované děti poplatníka žijící ve společné domácnosti, které jsou nezletilé, jsou studenty do 26 let na denním studiu, nebo děti, které si nemohou vydělávat z důvodu nemoci, úrazu či zdravotního postižení. Daňové zvýhodnění může být uplatněno již v měsíci narození dítěte.

Pro rok 2022 činí daňové zvýhodnění 15 204 Kč na první dítě, na druhé dítě 22 320 Kč a 27 840 Kč na třetí a další dítě. V případě, že má dítě průkaz ZTP/P, tak toto zvýhodnění stoupá na dvojnásobek (Krajňák, 2022, s. 32-33).

3.9 Způsob výpočtu

Při výpočtu daně z příjmů fyzických osob nejprve stanovíme dílčí základy daně podle § 6-10 Zákona o dani z příjmů. Souhrn těchto dílčích základů tvoří základ daně, od kterého jsou odečteny nezdanitelné částky daně a položky odčitatelné od základu daně na základě § 15 a § 34. Základ daně upravený o nezdanitelné části zaokrouhlíme na celé stokoruny dolů. Upravený základ daně je vynásoben příslušnou sazbou daně. Od daňové povinnosti jsou odečteny slevy na dani a získáme daň po slevách, od které můžeme následně odečíst daňové zvýhodnění. Po tomto kroku získáme konečnou daňovou povinnost, či daňový bonus. Od této hodnoty jsou odečteny již zaplacené zálohy nebo vyplacené daňové bonusy, čímž vzniknul doplatek nebo přeplatek na dani (financnisprava.cz, 2023). Tento způsob výpočtu graficky znázorňuje tabulka č. 2.

	Úhrn dílčích základů daně dle § 6-10
=	Základ daně
-	Nezdanitelné části základu daně dle § 15
-	Položky odčitatelné od základu daně dle § 34
=	Upravený základ daně zaokrouhlený na celé stokoruny dolů
×	Sazba daně 15 % nebo 23 %
=	Daň
-	Slevy na dani dle § 35ba
=	Daň po slevách
-	Daňové zvýhodnění dle § 35c
=	Daňová povinnost / daňový bonus
-	Zúčtování měsíčních záloh a daňových bonusů
=	Daňový nedoplatek / daňový přeplatek

Tabulka 2: Způsob výpočtu daně z příjmů fyzických osob v ČR (financnisprava.cz, 2023)

4 DAŇOVÝ SYSTÉM NĚMECKA

Německo je pluralitní federativní republikou a má dvoukomorový parlament. Jeho právní členění je rozděleno na 16 spolkových zemí. Německo je jedním ze zakládajících členů Evropských společenství i eurozóny. Měna v Německu je euro.

Díky klasickému systému dvojího zdanění mezi osobní a firemní daní jsou zisky podniků zdaněny sníženou daní ze zisku společností na úrovni firmy a dividendy jsou poté zdaněny na úrovni individuálních akcionářů bez možnosti započtení již zaplacené daně z příjmů společností. Německo vybírá oboustranně placené příspěvky sociálního pojištění, nepřímé daně a majetkové daně, kromě přímých důchodových daní, k nimž je připočtena solidární přírážka (Široký, 2018, s. 287).

V roce 1990 vzniklo v Německu pět nových spolkových zemí, které mají v některých případech rozdílné zdanění od ostatních spolkových zemí, a to jsou Meklenbursko-Přední Pomořansko, Braniborsko, Sasko-Anhaltsko, Durynsko a Sasko (bundesregierung.de, 2023). V celém Německu je vybíráno množství daní, ty nejpodstatnější z nich jsou uvedeny v následujícím obrázku č. 6.

Obrázek 6: Vybrané daně v Německu (bundesfinanzministerium.de, 2023)

4.1 Příjmy státního rozpočtu

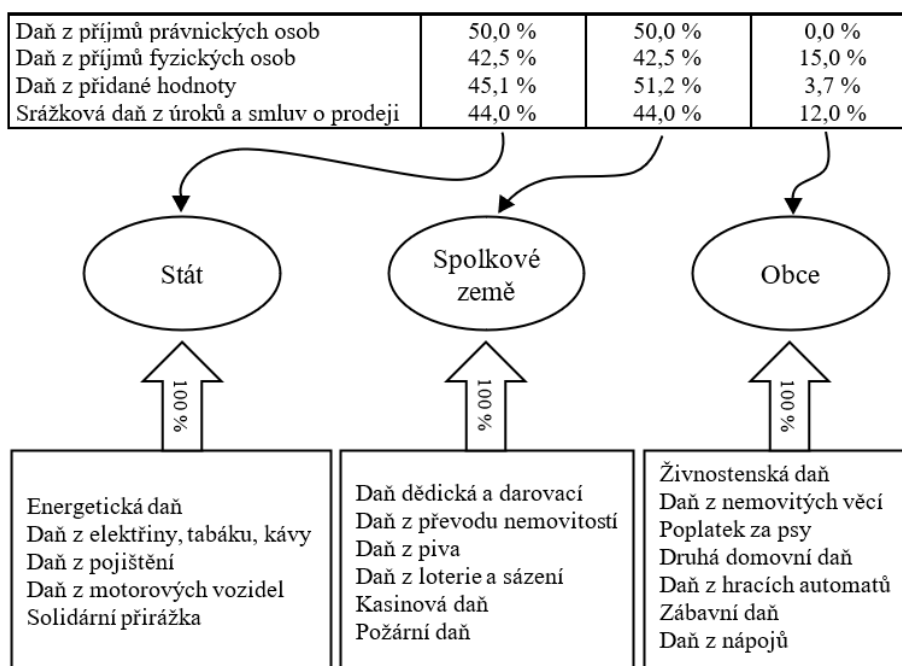
Největší růst daňových příjmů byl zaznamenán v 1. a 2. čtvrtletí, který byl ovlivněn loňským rokem, kde byl růst zpomalen díky změnám v daňovém zákoně a pandemií. Ve 3. a 4. čtvrtletí byl vývoj výrazně utlumen díky daňovým úlevám, které vznikly díky prudkému nárůstu cen energií.

Příjmy z komunitních daní vzrostly o 8,7 % na 675 miliard EUR ve srovnání s rozpočtovým rokem 2021. Příjmy z federálních daní naopak klesly o 1,5 % na 96,7 miliard EUR. Příjmy z cel výrazně vzrostly o 33,3 %, tedy o 1,7 miliard EUR, na 6,8 miliard EUR. Zemské daně klesly o 4,8 % na 30,1 miliard EUR (bundesfinanzministerium.de, 2023). Na tyto hodnoty odkazuje tabulka č. 3 níže.

	Rok		Změna oproti roku 2021	
	2022	2021	v miliardách EUR	v %
	v miliardách EUR	v miliardách EUR		
Komunitní daně	675,0	621,1	+ 53,9	+ 8,7
Federální daně	96,7	98,2	- 1,5	- 1,5
Zemské daně	30,1	31,6	- 1,5	- 4,8
Dávky z živnostenské daně	6,3	5,0	+ 1,4	+ 28,2
Cel	6,8	5,1	+ 1,7	+ 33,3
Celkové daňové příjmy (bez obecních daní)	814,9	761,0	+ 53,9	+ 7,1

Tabulka 3: Daňové příjmy Německa v letech 2021 a 2022 (bundesfinanzministerium.de, 2023)

Vybrané daně putují do rozpočtů tří územně samosprávných celků. Příjmy z určitých daní jsou poměrem přerozděleny a putují do všech územně samosprávných celků, ale příjmy z některých daní putují pouze do jednoho určitého územně samosprávného celku. V obrázku č. 7 je uvedeno, do kterého rozpočtu se daně daně dostanou (bundesfinanzministerium.de, 2023).

Obrázek 7: Rozpočtové určení daní Německa (bundesfinanzministerium.de, 2023)

4.2 Sociální a zdravotní pojištění

Zaměstnanci i zaměstnavatelé si dělí platbu pojištění rovným dílem, tedy oba platí následující příspěvky ve stejné výši, které pro rok 2022 činí:

- důchodové pojištění ve výši 9,3 % z měsíční mzdy do 7 050 EUR (6 750 EUR v pěti nových spolkových zemích),
- zdravotní pojištění ve výši 7,3 % z měsíční mzdy do 4 837,50 EUR; zdravotní pojišťovny mohou vyžadovat další příspěvek (v průměru 1,3 % v roce 2022), z nichž 50 % musí nést zaměstnavatel,
- pojištění v nezaměstnanosti ve výši 1,2 % měsíčně do 7 050 EUR (6 750 EUR v pěti nových spolkových zemích),
- pojištění invalidity a stáří 1,525 % (1,025 % v Sasku) s měsíční mzdou do 4 837,50 EUR. Bezdětným zaměstnancům je sazba zvýšena o dalších 0,35 %.

Z částky převyšující maximální vyměřovací základ pojistné placeno není (Agianni et al., 2022, s. 465). OSVČ se účastní zákonného systému pojištění na dobrovolné bázi a v tomto případě pojišťovna stavoví jejich odvody. Pokud se ale OSVČ tohoto systému neúčastní, tak jsou tyto osoby povinny si pojistné platit v rámci soukromého pojištění (Nerudová, 2014, s. 276)

4.3 Přímé daně

4.3.1 Daň z příjmů fyzických osob

Dani z příjmů fyzických osob v Německu se bude podrobněji věnovat následující kapitola.

4.3.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmu právnických osob a solidární přírážka jsou uvalené na různé typy subjektů uvedené v zákoně o dani z příjmu se sazbou právnických osob. Řadí se zde především akciová společnost, společnost s ručením omezeným a komanditní společnost (Nerudová, 2014, s. 276)

Účetní jednotka je rezidentem, pokud je její místo vedení nebo její právní sídlo v Německu. Rezidenti zdaňují jejich celosvětové příjmy. Všechny příjmy společnosti jsou chápány jako příjem z podnikání (Agianni et al., 2022, s. 459-464).

Zdanitelným příjmem je úhrn příjmů ať už z tuzemských nebo zahraničních zdrojů po odečtení nákladů spojených s podnikáním (Široký, 2018, s. 287). Sazba daně z příjmu právnických osob činí 15 %. Skutečnou sazbou daně je ale 15,825 %, protože je zvýšena o 5,5% solidární přírážku, která je vypočtena z výsledné daně.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, nebo hospodářský rok, ten začíná jiným měsícem než lednem. Daňové přiznání se musí podat do 31. května po konci zdaňovacího období. Prodloužení je možné do 30. září, pokud je přiznání podáno a zpracováno daňovým poradcem nebo účetním.

Rezidentské společnosti mají povinnost platby čtvrtletních záloh na daň z příjmů právnických osob, a to 10. března, 10. června, 10. září a 10. prosince každého roku. Vyměřená daň má splatnost 1 měsíc poté, co daňový poplatník obdržel výzvu k platbě (Nerudová, 2014, s. 277)

4.3.3 Živnostenská daň

Obecně platí, že každá společnost, která podniká v Německu podléhá živnostenské dani. O společnostech se vždy předpokládá, že podnikají. Živnostenská daň není odpočitatelná z vlastního základu ani k účelům daně z příjmů právnických osob.

Zdanitelný příjem je obecně stanoven obdobným způsobem jako pro účely daně z příjmů, s výjimkou některých úprav. Tyto úpravy se týkají určitých položek snižujících základ daně pro účely daně z příjmů právnických osob ale ne pro účely živnostenské daně a naopak. Odpočty, které jsou povoleny pro účely živnostenské daně, zahrnují zisky připadající stále provozovně nacházející se v zahraničí a podíly na zisku odvozené z tuzemských, popř. zahraniční partnerství. Dividendy odvozené z podílů v rezidentních nebo nerezidentských společnostech jsou zdanitelné, pokud je účast nižší než 15 %. Kde jsou dividendy zdanitelné, související výdaje jsou uznatelné (Agianni et al., 2022, s. 465).

Výše daně z podnikání se určuje nejprve podle uplatnění základní federální sazby 3,5 % na zdanitelný příjem z podnikání, jehož výsledkem je základní částka daně, na kterou se pak použije multiplikátor k určení skutečného daňového zatížení (Široký, 2018, s. 287). Násobitel je pevný podle obcí a liší se podle jejich finančních potřeb. Násobitel je 200 %, pokud obec nestanovila vyšší násobitel (Agianni et al., 2022, s. 465). Současný násobitel je 410 % pro Berlín, 460 % pro Frankfurt nad Mohanem, 470 % pro Hamburk a 490 % pro Mnichov (Široký, 2018, s. 287).

4.3.4 Solidární příplatek

K dani z příjmu se vybírá také solidární přírážka ve výši 5,5 %, která pro živnostenskou daň ale neplatí. Počítá se z celkové splatné daně snížené o daňové úlevy a zvyšuje uvalenou daň. S účinností od zdaňovacího období 2021 je solidární přírážka snížena zavedením limitu osvobození ve výši 16 956 EUR pro jednotlivce a 33 912 EUR pro společně posuzované manžely nebo registrované partnery. Pro vyšší příjem výdělečně činných osob, je solidární přírážka omezena na 11,9 %. Základ daně vypočteme jako rozdíl mezi celkovou splatnou daní a limitem výjimky (Agianni et al., 2022, s. 483).

4.3.5 Církevní daň

Věřící a členové církví, kteří podléhají neomezené daňové povinnosti, mají povinnost platby církevní daně ve výši 8 % nebo 9 % jejich splatné daně z příjmu na základě spolkové země, kde je poplatník rezidentem. Daň vybírají finanční úřady (Agianni et al., 2022, s. 483).

4.3.6 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je každoročně vybírána obcemi na nemovitý majetek, ať už je držen soukromníky či podniky. Je uvalena na fiskální hodnotu při základní federální sazbě 0,35 %. Výsledek je vynásoben obecním koeficientem, který je v rozmezí 280-810 %

a přináší efektivní sazbu mezi 0,98 % a 2,84 % z fiskální hodnoty. Průměrná sazba je kolem 1,9 % (Široký, 2018, s. 290)

Daň z nemovitostí je odečitatelná u daně z příjmu právnických osob a pro účely živnostenské daně. U fyzických osob je daň z nemovitostí odpočitatelná pouze pro účely daně z příjmů v případě, že je zdaňovaná nemovitost využívána pro živnost nebo podnikání nebo tvoří-li zdroj příjmu, např. v případě příjmů z pronájmu (Agianni et al., 2022, s. 465).

4.3.7 Daň z převodu nemovitých věcí

Sazba daně je 3,5 % (4,5 % v Hamburku; 5 % v Brémách, Bádensku-Württembersku, Dolním Sasku, Porýní-Falcku a Sasku-Anhaltsku; 6 % v Berlíně, Hesensku a Meklenbursko-Předním Pomořansku; a 6,5 % v Braniborsku, Severním Porýní-Vestfálsku, Sársku, Šlesvicko-Holštýnsku a Thuringenu).

Mezi nejpodstatnější transakce, které jsou předmětem této daně jsou nabytí nemovitého majetku a jakékoli jiné právní transakce; směna nemovitého majetku, např. za akcie při vkladu do společnosti, fúzi, rozdělení atd.; poskytnutí dlouhodobého pronájmu s právem stavby; převod 90 % podílu ve společnosti, která je vlastníkem nemovitého majetku (Agianni et al., 2022, s. 473).

Nemovitost zahrnuje pozemky a budovy, nikoli však stroje a zařízení připevněné na místě. Od daně je osvobozen například převod dědictví nebo daru (protože podléhají dani dědické nebo darovací); převod nemovitého majetku mezi manžely a příbuznými v přímé linii; převod majetku, jehož hodnota je nižší než 2 500 EUR a převod nemovitého majetku mezi společníky.

Daň se vyměruje z úplaty zaplacené za nemovitost. Základem daně je však hodnota nemovitého majetku, pokud není zaplaceno protiplatem. Taková hodnota se obvykle určuje jako násobek průměrného nájemného dosažitelného za nemovitý majetek. Pokud průměrné nájemné nelze určit, valuace podléhá zvláštnímu postupu oceňování (Agianni et al., 2022, s. 473).

4.3.8 Daň dědická a darovací

Daň dědická a darovací se ukládá na nabytí dědictví nebo daru, na dary zatížené poplatkem za konkrétním účelem a jedenkrát za 30 let na majetek v rodinném vlastnictví (Široký, 2018, s. 290). Ve většině případů jsou dědictví a dary ošetřeny stejným způsobem

a vztahuje se na ně stejná tabulka sazeb. Povinnost platby dědické daně vzniká v době smrti zesnulého. Povinnost zaplatit darovací daň je v době poskytnutí daru.

Daň je vybrána samostatně od každého příjemce nebo obdarovaného dle jeho podílu na pozůstalosti nebo daru. Základem dědické daně je celosvětové dědictví, pokud měl zesnulý nebo příjemce v době smrti bydliště v Německu. Dary podléhají dani, pokud dárce nebo obdarovaný měli v době poskytnutí daru bydliště v Německu. Základem daně je obecně reálná tržní hodnota majetku, kdy dluhy zemřelého nebo náklady spojené s pohřbem jsou odečitatelné (Agianni et al., 2022, s. 484-485).

Dědictví a dar může být pro poplatníka do určité míry osvobozeno dle rodinného vztahu k dárci. Částky osvobození se pohybují od 20 000 EUR pro příjemce 3. kategorie do 500 000 EUR pro manžely nebo partnery.

Sazba daně je stanovena dle vztahu příjemce a poskytovatele daru či dědictví a na základě hodnoty nabytí. Sazby se dělí do tří kategorií, kde do první kategorie řadíme například manželky, děti, vnoučata, aj. a sazba daně činí 7-30 %. Druhá kategorie je pro sourozence, neteře a synovce, nevlastní rodiče a děti, kde sazba daně činí 15-43 %. Do třetí kategorie řadíme ostatní osoby výše nevyjmenované a sazba daně v této kategorii činí 30-50 % (Široký, 2018, s. 290).

4.3.9 Daň z motorových vozidel

Při registraci a odhlašování motorových vozidel nebo přípojných vozidel předávají orgány pro registraci motorových vozidel údaje pro daňové účely celním orgánům. Správcem daně jsou celní úřady, které tuto funkci přebraly od finančních úřadů v roce 2014.

Od příslušného celního úřadu poplatník obdrží upozornění, ve kterém je stanovena roční částka daně, kterou je třeba za vozidlo zaplatit. Pokud bude vozidlo vyřazeno z provozu nebo dojde ke změně vlastníka, bude toto oznámení změněno a bude sdělena částka úhrady. Při registraci vozidla je poplatník povinen vydat souhlas k SEPA inkasu. To znamená, že roční daň z vozidla je automaticky stržena z účtu poplatníka.

Daňová sazba má celkem šest úrovní, která se zvyšuje dle emisí CO₂. Nejužívanější osvobození od daně se za určitých podmínek vztahují například na motorové vozidlo těžce zdravotně postiženého vlastníka, čistě elektrická vozidla, nebo na zemědělské a lesnické traktory (bundesfinanzministerium.de, 2023).

4.4 Nepřímé daně

4.4.1 Daň z přidané hodnoty

Německá daň z přidané hodnoty je všeobecná daň ze spotřeby zboží a služeb v Německu. Osoby povinné k dani jsou veškerí podnikatelé včetně osob, které vykonávají svobodná povolání a dovozci. V případě, že firma-nerezident dodává zboží nebo služby do Německa, je pro účely DPH považována za podnikatele. DPH se ze zdanitelných plnění neodvádí, pokud obrat podnikatele nepřesáhl 22 000 EUR v předchozím kalendářním roce a pravděpodobně nepřekročí 50 000 EUR v běžném kalendářním roce, pokud se podnikatel nerozhodne jinak (Agianni et al., 2022, s. 472-473).

Mezi zdanitelná plnění patří dodání zboží a služeb v Německu ze strany podnikatele v rámci svého podnikání; pořízení zboží v Německu podnikatelem v rámci jeho podnikání; dovoz zboží (ze zemí mimo EU) do Německa a také do oblastí Jungholz a Mittelberg, které jsou součástí Rakouska; pořízení nového dopravního prostředku jakoukoli osobou v Německu aj.

Základem daně je dohodnuté protiplnění (bez DPH) za dodané zboží a poskytnuté služby. U dováženého zboží je základem daně hodnota při dovozu včetně cla a výdajů na pořízení (na pojištění, dopravu atd.), pokud jde o země mimo EU. Při výpočtu konečné daňové povinnosti je daň zaplacená z nákupů zboží a služeb pro podnikatele odečitatelná, takže ve skutečnosti je zdaněna pouze přidaná hodnota (Agianni et al., 2022, s. 472-473).

Standardní sazba DPH je 19 %. Sazba snížená o 7 % se vztahuje na základní druhy zboží a služeb, příkladem jsou potraviny a nápoje (ale 19 % při konzumaci na místě), farmacie, noviny, knihy, e-knihy, dálkové jízdenky na vlak, služby divadel, muzeí a koncertní síně (Nerudová, 2014, s. 277). Mezi nejvýznamnější výjimky DPH patří bankovní činnosti, pojišťovací činnosti a prodej a pronájem nemovitého majetku (Agianni et al., 2022, s. 472-473).

4.4.2 Spotřební daně

Spotřební daně jsou přenášeny a uvaleny na spotřebu nebo použití určitého zboží, a zatěžují tak použití příjmu nebo majetku. Daní je postihnuto zboží podléhající spotřební dani, které vstupuje do hospodářského cyklu v daňové oblasti a je spotřebováno nebo použito. Daňovou oblastí je oblast Spolkové republiky Německo s výjimkou oblasti

Büsingen a ostrova Helgoland. Volné přístavy jsou také součástí daňové oblasti. Spotřební daně se podrobněji dělí na:

- daň z alkoholu,
- daň z alkopopu – sladké alkoholické nápoje s obsahem alkoholu 1,2-10 %,
- daň z piva,
- dovozní daň z prodeje,
- energetická daň – benzín, nafta, zemní plyn, aj.,
- daň z kávy,
- daň na šumivá vína a meziprodukty,
- daň z elektřiny,
- tabáková daň (bundesfinanzministerium.de, 2023).

4.4.3 Daň z pojištění

Podle zákona o dani z pojištění je daň z pojištění daní z transakce, která je splatná z pojistného. Poplatníkem daně je zákazník pojišťovny a plátcem daně je pojišťovna, která daň srazí a odvede příslušnému úřadu. Základem daně je pojistné, které se má vyplatit pojistníkovi. Pojistná daň je ve výši 19 procent. Mezi daňově zvýhodněná pojištění řadíme pojištění proti požáru, u kterého se sazba daně pohybuje kolem 13 procent, protože toto pojištění je ještě doplňkově zdaněno požární daní. U zdravotního a životního pojištění se daň z pojištění neplatí (axa.de, 2023).

5 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V NĚMECKU

5.1 Poplatník daně

Rezidenti podléhají dani z příjmu ze svých celosvětových příjmů. Nerezidenti obecně podléhají této dani z určitých příjmů německého původu (Nerudová, 2014, s. 273). Jednotlivec je, nezávisle na své státní příslušnosti, rezidentem Německa, když má bydliště nebo místo obvyklého pobytu v Německu. Obvyklé místo pobytu je místo, kde se jednotlivec fyzicky zdržuje nepřetržitě déle než 6 měsíců. Manželé bydlící ve společné domácnosti se posuzují společně, pokud se nerozhodli posuzovat samostatně. Příjmy dětí se nezahrnují do zdanitelných příjmů jejich rodičů, ale zdaňují se samostatně (Agianni et al., 2022, s. 475).

5.1.1 Daňové třídy

Aby bylo možné srazit zaměstnanci daň z jeho příjmu ze zaměstnání, tak jsou zařazeni do šesti daňových pásem. **Daňová třída I** zahrnuje zaměstnance, kteří mají neomezenou daňovou povinnost a jsou svobodní, ženatí, ovdovělí nebo rozvedení a nesplňují podmínky pro daňové třídy III nebo IV; nebo podléhají omezené daňové povinnosti. Do **II. daňové třídy** patří zaměstnanci uvedení v I. daňové třídě, pokud u nich má být zohledněna částka úlevy pro rodiče samoživitele (§ 24b). **Daňová třída III** zahrnuje především zaměstnance, kteří jsou manželé v případě, že oba manželé podléhají neomezené dani z příjmu a nebydlí trvale odděleně a manžel zaměstnance je na základě žádosti obou manželů zařazen do V. daňové třídy. **IV. daňová třída** zahrnuje zaměstnance, kteří jsou v manželství v případě, že oba manželé podléhají neomezené dani z příjmu a nebydlí trvale odděleně. Zaměstnanci označení ve IV. daňové třídě patří do **V. daňové třídy**, pokud je manžel/ka zaměstnance zařazen do III. daňové třídy na žádost obou manželů. **Daňová třída VI.** náleží zaměstnancům, kteří pobírají mzdu od více zaměstnavatelů současně (Einkommensteuergesetz, § 38b, 2022).

5.2 Předmět daně

Fyzické osoby-rezidenti podléhají dani z příjmu ze svých celosvětových příjmů spadajících do jedné nebo několika z následujících kategorií:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví;
- příjmy ze živnosti nebo podnikání;
- příjem z nezávislých odborných služeb;

- příjem ze zaměstnání, včetně náhrad z předchozího zaměstnání;
- příjmy z kapitálových investic;
- příjmy z pronájmu nemovitého majetku a určitého hmotného movitého majetku a příjmy z královských vazeb; a
- ostatní příjmy (zisky ze soukromých transakcí, výživné, renty atd.) (Einkommensteuergesetz, § 2, 2022).

5.2.1 Příjem ze zaměstnání

Příjem ze zaměstnání je jakákoli částka, v hotovosti nebo v naturáliích, kterou zaměstnanec obdrží v rámci svého zaměstnání. Zaměstnavatel musí zaměstnanci srazit daň z příjmu zvýšenou o solidární přírážku a pojistné na sociální zabezpečení a odvést je úřadům.

Příplatky za práci přesčas jsou obecně zdanitelné. Příplatky za práci přesčas, za práci konanou v neděli, ve svátek a v noci dani ale nepodléhají, pokud jsou vypláceny k základní mzdě a nepřesahují její určité procento. Některé náhrady výdajů jsou do určitých stropů osvobozeny (Agianni et al., 2022, s. 476-477). Zaměstnanci mají nárok si odečíst veškeré náklady vynaložené na získání a udržení příjmu, v některých případech s výhradou omezení. Za náklady spojené s prací si zaměstnanec může odečíst paušální odpočet ve výši 1 000 EUR.

Při dojíždění z domova do zaměstnání se uplatňuje standardizovaný odpočet ve výši 0,30 EUR za km (jednosměrně) bez ohledu na použitý dopravní prostředek a bez ohledu na to, zda skutečně výdaje vznikly. Maximální výše standardizovaného odpočtu je 4 500 EUR. (Nerudová, 2014, s. 274). Pouze v případě použití osobního automobilu lze uplatnit odpočet vyšších skutečných výdajů. Od roku 2021 se standardizovaný odpočet zvyšuje na 0,35 EUR za každý kilometr přesahující prvních 20 kilometrů (Agianni et al., 2022, s. 476-477).

Náklady do výše 1 250 EUR za kancelář poplatníka doma jsou odečitatelné, pokud není k dispozici jiné kancelářské místo pro profesionální činnost poplatníka. Skutečné náklady na kancelář poplatníka doma jsou však odečitatelné, pokud je tato kancelář centrem odborných činností poplatníka (Nerudová, 2014, s. 274).

Náklady na stěhování jsou odečitatelné jako provozní náklady, pokud vznikly z důvodu přemístění zaměstnavatele na nové místo výkonu práce, v souvislosti s nástupem do nového zaměstnání nebo po době dojíždění z důvodu zkrácení doby cesty z domu do

práce o minimálně 1 hodinu. Náhrada těchto výdajů je osvobozena do výše, kterou by obdržel srovnatelný státní zaměstnanec.

Mezi další uznatelné výdaje patří příspěvky obchodním a profesním sdružením; nezbytné výdaje vynaložené na údržbu dvou domácností; náklady na pracovní nástroje a pracovní oděvy. Výdaje související s příjmy osvobozenými od daně nejsou uznatelné.

Zaměstnanecké benefity získané nebo požívané ze zaměstnání nad rámec běžné mzdy jsou kvalifikovány jako příjem ze zaměstnání a běžně se oceňují tržní cenou včetně DPH. (Agianni et al., 2022, s. 476-477). Výhoda plynoucí z používání služebního vozidla i pro soukromé účely je zdaněna sazbou 12 % ročně (1 % měsíčně) z pořizovací ceny vozu, včetně případné zvláštní výbavy a DPH (Nerudová, 2014, s. 274). Pokud se automobil používá pro dojíždění z domova do práce, zvyšuje se sazba o 0,36 % (0,03 % měsíčně) za každý kilometr vzdálenosti mezi domovem a zaměstnáním (pouze u jednosměrné cesty). Alternativně lze posoudit na základě knihy jízd (Agianni et al., 2022, s. 476-477).

5.2.2 Podnikatelské a profesní příjmy

Pro příjmy ze zemědělství a lesnictví a příjmy ze živnosti nebo podnikání je obecnou metodou pro výpočet zdanitelného příjmu metoda porovnání čistého jmění, podle kterého je zdanitelným příjmem rozdíl mezi čistým jměním majetku na konci obchodního roku a čistým jměním na konci předchozího obchodního roku. Pokud však roční zisky kategorie nepřesahují 60 000 EUR a obrat nepřesahuje 600 000 EUR, je možné zvolit metodu čistého příjmu (Agianni et al., 2022, s. 478).

Při metodě čistého zisku je zdanitelný příjem vypočítán pomocí snížení hrubého příjmu o související náklady v souladu s metodou peněžních příjmů a výdajů. Náklady na nemovitý majetek, akcie a podobná práva je možné odečíst pouze ve zdaňovacím období, ve kterém byl majetek prodán.

Podle obou metod jsou výdaje vynaložené na vytváření zdanitelných příjmů obecně uznatelné. Omezení se týkají zejména výdajů osobního charakteru (dárky, ubytování apod.) a výdajů na cestu mezi bydlištěm a pracovištěm služebním automobilem. Metoda čistého příjmu je běžnou metodou pro příjmy z odborných služeb, metoda porovnání čistého jmění se použije pouze v případě, že se tak poplatník rozhodne (Agianni et al., 2022, s. 478).

5.2.3 Investiční výnosy

Investiční výnosy zahrnují dividendy a úroky a dále licenční poplatky, výnosy z typických tichých společenství (společník funguje pouze jako investor, nemá vliv na obchodní rozhodnutí a nepodléhá žádné odpovědnosti nad rámec svého vloženého kapitálu) a výnosy z nemovitého majetku. Investiční výnosy zahrnují také kapitálové zisky z prodeje akcií a finančních nástrojů, např. dluhopisy, dividendové kupony, certifikáty, opce aj. V případě příjmu z kapitálových investic se poskytuje příspěvek až do výše 801 EUR ročně (dvojnásobek při společném posuzování). Náklady ekonomicky spojené s investičním výnosem nejsou odečitatelné (Agianni et al., 2022, s. 478).

Příjmy ze soukromých kapitálových investic jsou zdaněny odděleně konečnou paušální srážkovou daní se sazbou 25 %, zvýšenou na 26,375 % o solidární přírážku. Obchodní příjmy fyzických osob z investic do akcií jsou zdaněny v rámci systému částečného příjmu, tj. 60 % dividendových příjmů je zdanitelných. Odpovídajícím způsobem lze odečíst pouze 60 % ekonomicky souvisejících nákladů. Osvobození ve výši 40 % je použitelné pouze v případě, že při určování zisku rozdělující společnosti nebyly sraženy dividendy (Agianni et al., 2022, s. 478).

5.3 Osvobození od daně

Mezi nejdůležitější osvobozené příjmy patří platby ze zdravotního pojištění, úrazového pojištění a pojištění pro případ invalidity a stáří; řada sociálních dávek; jednorázové platby v rámci zákonného důchodového systému a stipendia na výzkumnou činnost, vědecké nebo umělecké vzdělávání a školení (Široký, 2018, s. 288).

5.4 Položky snižující základ daně

Dary jsou od základu daně odečitatelné následovně:

- dary na podporu neziskové činnosti až do výše 20 % z celkových příjmů (alternativně si podnikatelé mohou odečíst až 0,4 % z celkového součtu svého obratu a mezd);
- jednou za 10 let lze odečíst až 1 milion EUR za příspěvky do základního kapitálu nově založených nadací; a
- dary politickým stranám až do výše 1 650 EUR (dvojnásobek při společném zdanění manželů) (Agianni et al., 2022, s. 479-481).

Týká se pouze darů, na které poplatník neobdržel slevu na dani z příjmu: 50 % darů je odečitatelných z daně z příjmu vyměřené maximálně ve výši 825 EUR na poplatníka (dvojnásobek při společném vyměřování). Mezi další odečitatelné zvláštní výdaje patří:

- výživné až do výše 13 805 EUR pro rozvedeného nebo odloučeného manžela/manželku
- výdaje poplatníka na první odborné vzdělání nebo jeho první studium až do výše 6 000 EUR ročně; a
- dvě třetiny nákladů na péči o děti až do výše 4 000 EUR pro osamělé rodiče a manželské páry (Agianni et al., 2022, s. 479-481).

Mimořádné výdaje lze odečíst, pokud jsou nevyhnutelné a převyšují výdaje vynaložené srovnatelnou skupinou poplatníků se srovnatelnými příjmy. To se týká zejména nákladů vzniklých v důsledku nemoci. U některých druhů mimořádných výdajů, jako jsou výdaje na profesní školení dětí a výdaje na pomoc v domácnosti pro seniory nebo nemocné, stanoví předpisy pevné srážky. Kromě toho se oprávněným rodičům poskytuje odpočet na náklady vynaložené na výchovu dětí mladších 14 let nebo zdravotně postižených, pokud náklady překročí určitou hranici.

Ztráty mohou být obecně plně převedeny o jeden rok zpětně, maximálně do výše 1 milionu EUR. V rámci dílčího důchodového systému jsou ztráty z podílů odpočitatelné do výše 60 % (Agianni et al., 2022, s. 479-481).

5.5 Nezdánitelné části základu daně

Základní „sleva“, která se odečítá od základu daně, je přiznána každému daňovému poplatníkovi-rezidentovi. V roce 2022 činí příspěvek 9 984 EUR pro jednu osobu a 19 968 EUR pro společně posuzované manžely/partnery.

Na každé vyživované dítě poplatníka jsou k dispozici (v roce 2022) dva roční paušální odpočty. A to srážka na dítě ve výši 2 730 EUR (dvojnásobek při společném posuzování) a srážka na péči o dítě, výchovu a vzdělávání ve výši 1 464 EUR (dvojnásobek, pokud budou společně vyměřování) (Agianni et al., 2022, s. 480-481).

Během roku se vyplácejí měsíční přídatky na děti. Tato dávka činí 219 EUR na každé první a druhé dítě a 225 EUR na třetí dítě. Na čtvrté a každé další dítě činí dávka 250 EUR na každé dítě. Přídatek na dítě je k dispozici daňovými poplatníky-rezidenty, ale pouze s ohledem na jejich děti-rezidenty.

Osamělá osoba, která je hlavou neúplné rodiny, si může odečíst dodatečnou částku 4 008 EUR ročně, pokud má alespoň jedno dítě, na které má nárok na výše uvedené přídatky/srážku a žije v jeho domácnosti. Odpočet obecně není možný, pokud v domácnosti poplatníka žije jiná zletilá osoba. Za každé další dítě je částka zvýšena o 240 EUR (Agianni et al., 2022, s. 480-481).

5.6 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. U příjmů ze živnosti nebo podnikání si však poplatník může zvolit zdaňovací období, které je rozdílné od kalendářního roku (hospodářský rok), v takovém případě je příjem za účetní období zdaněn jako příjem kalendářního roku, kterým končí hospodářský rok (Nerudová, 2014, s. 276)

5.7 Slevy na dani

Jednotlivcům pobírajícím příjmy z podnikání, které podléhají jak dani z příjmu fyzických osob, tak dani z podnikání, se poskytuje paušální sleva na dani z příjmu fyzických osob. Maximální účinek je, že z příjmů z podnikání není splatná žádná daň z příjmu.

Daňové úlevy jsou k dispozici na pomoc v domácnosti poskytovanou některými zaměstnanými osobami a osobami samostatně výdělečně činnými. Maximální kredit je nižší z 20 % nákladů a 4 000 EUR.

K dispozici je daňová sleva na zvýšení energetické soběstačnosti u nemovitostí obývaných vlastníky. Sleva je ve výši 7 % nákladů na vylepšení (až do maximální výše 14 000 EUR) v roce dokončení vylepšení a v roce po dokončení. Ve druhém roce po dokončení vylepšení je sleva ve výši 6 % z ceny vylepšení (až do maximální výše 12 000 EUR). Sleva je omezena na 40 000 EUR na nemovitost a nemusí mít za následek vrácení peněz (Agianni et al., 2022, s. 481).

5.8 Sazba daně

Daň z příjmu fyzických osob se ukládá v progresivních sazbách podle komplexních tabulek. Níže jsou uvedeny zkrácené tabulky č. 4 a 5 pro rok 2022. Solidární přírůžka 5,5 % se vybírá z částky daně vypočtené podle tabulek (Široký, 2018, s. 288)

Roční zdanitelný příjem (EUR)	Mezní sazba	Splatná daň (EUR)
Do 9 984	0	0
9 985 – 14 926	14,00-23,97	0 – 938
14 927 – 58 596	23,97-42	938 – 15 343
58 597 – 277 825	42,00	15 343 – 107 419
Nad 277 825	45,00	107 419

Tabulka 4: Daňová povinnost jednotlivce (Agianni et al., 2022, s. 481)

V tabulce č. 4 je uvedena výsledná daň, kterou musí poplatník daně z příjmů zaplatit, podle výše jeho ročního zdanitelného příjmu. Sazba daně se pohybuje mezi 0 % a 45 %, při společném zdanění manželů/partnerů je roční zdanitelný příjem dvojnásobný a s tím i výsledná daň. Na výslednou daň, kterou musí společně posuzovaní manželé zaplatit dle výše jejich ročního zdanitelného příjmu, odkazuje tabulka č. 5. Přesný výpočet je uveden v následující kapitole (Agianni et al., 2022, s. 481).

Roční zdanitelný příjem (EUR)	Mezní sazba	Splatná daň (EUR)
Do 19 968	0	0
19 969 - 29 852	14,00-23,97	0 - 1 876
29 853 - 117 192	23,97-42	1 876 - 30 686
117 193 - 555 650	42,00	30 686 - 214 838
Nad 555 650	45,00	214 838

Tabulka 5: Daňová povinnost společně posuzovaných manželů nebo registrovaných partnerů (Agianni et al., 2022, s. 481)

5.9 Způsob výpočtu

Tabulka č. 6 odkazuje na způsob výpočtu daně z příjmů fyzických osob jednotlivců, kde základní daň z příjmu je založena na zdanitelném příjmu zaokrouhleném na celá eura směrem dolů. Proměnná „y“ je deseti tisícina části zdanitelného příjmu, která převyšuje základní slevu, zaokrouhlená na celá eura dolů. Množství „z“ je jedna deseti tisícina části zdanitelného příjmu nad 14 926 EUR zaokrouhlená na celé euro dolů. Množství „x“ je zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá eura směrem dolů. Výsledná částka daně by měla být zaokrouhlena dolů na nejbližší částku v eurech (Einkommensteuergesetz, § 32a, 2022).

Roční zdanitelný příjem (v EUR)	Vzorec	Pomocné vzorce
Do 9 984	0	–
9 985 - 14 926	$(1\,088,67 \times y + 1400) \times y$	$y = (\text{zdanitelný příjem} - 9\,985) \div 10\,000$
14 927 - 58 596	$(206,43 \times z + 2\,397) \times z + 869,32$	$z = (\text{zdanitelný příjem} - 14\,926) \div 10\,000$
58 597 - 277 825	$0,42 \times x - 9\,336,45$	x = zdanitelný příjem
Nad 277 825	$0,45 \times x - 17\,671,20$	

Tabulka 6: Způsob výpočtu daně z příjmů fyzických osob v Německu (Einkommensteuergesetz, § 32a, 2022)

Od základu daně, který se skládá z dílčích základů daně, odečteme odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně. Z upraveného základu daně vypočteme daňovou povinnost podle výše uvedených vzorců, následně můžeme odečíst slevy na dani, čímž získáme výslednou daňovou povinnost (bmf-steuerrechner.de, 2023).

	Úhrn dílčích základů daně
=	Základ daně
-	Nezdanitelné části základu daně (například srážka na dítě a srážka na péči o dítě, výchovu a vzdělávání aj.)
-	Položky odčitatelné od základu daně (například dary, výživné, výdaje poplatníka na první odborné vzdělání aj.)
=	Upravený základ daně zaokrouhlený na celá eura dolů
×	Sazba daně 0-45 %
=	Daň
-	Slevy na dani
=	Daňová povinnost / daňový bonus
+	Solidární příspěvek 5,5 %
-	Zúčtování měsíčních záloh a přídatků na děti
=	Daňový nedoplatek / daňový přeplatek

Tabulka 7: Postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob v Německu (bmf-steuerrechner.de, 2023).

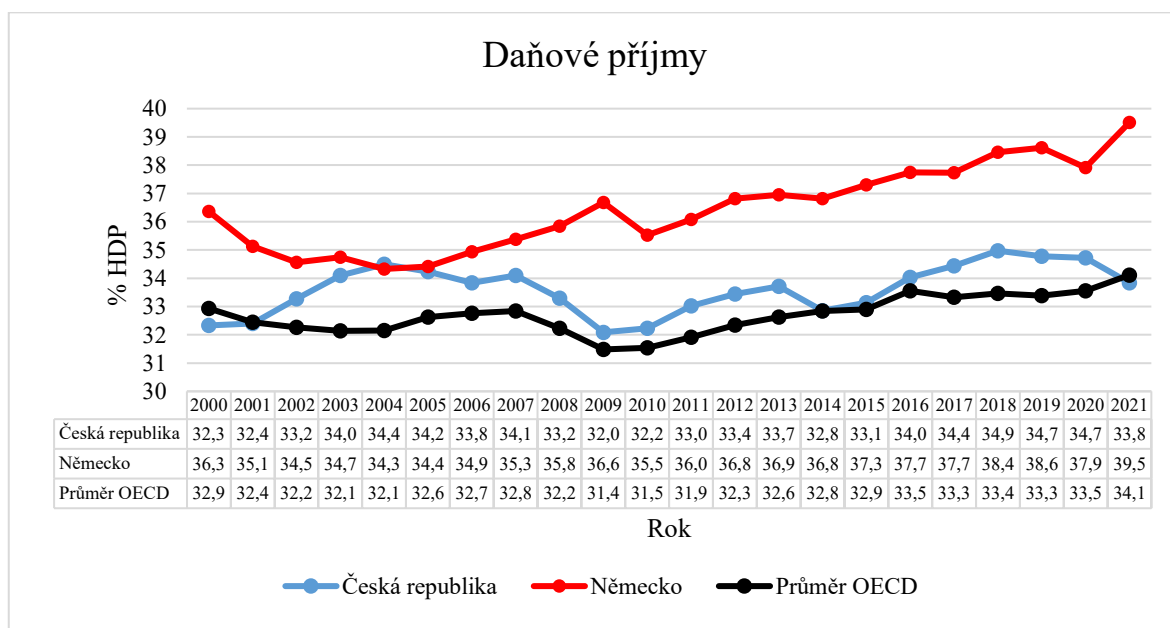
II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 SROVNÁNÍ DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ ČESKÉ REPUBLIKY A NĚMECKA

V následující kapitole budou srovnány daňové systémy České republiky a Německa na základě poznatků uvedených v teoretické části.

Česká republika a Německo jsou sousedícími státy, které mají mnoho společného, ale odlišuje je také mnoho rozdílů, které se týkají i jejich daňových systémů. Německo je rozlohou i počtem obyvatel větší než Česká republika a s tím souvisí také jejich ekonomická situace. Již od 90. let se Česká republika snaží dohnat ekonomickou situaci Německa. Oba státy jsou členy Evropské unie, což jim umožňuje nejenom snazší průběh vzájemného zahraničního obchodu.

Do státního rozpočtu Německa obecně plyne větší objem zdrojů než do státního rozpočtu České republiky, což popisuje obrázek č. 8. V případě Německa vidíme, že daňové příjmy v poměru k HDP mají v průběhu sledovaných let rostoucí potenciál. Česká republika se pohybuje mírně nad průměrem OECD.

Obrázek 8: Daňové příjmy České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD (data.oecd.org, 2021)

Státní rozpočty obou zemí nelze efektivně komparovat například z důvodu rozdílného počtu obyvatel, rozdílné rozlohy obou zemí, ale také především rozdílné daňové zátěže na občany obou zemí, kde v České republice je obecně daňová zátěž na občana nižší než

v Německu (data.oecd.org, 2021). V Německu existuje množství daní, které v České republice nemají ekvivalent, nebo již byly v minulosti zrušeny, což pro Německo představuje další příjem do státního rozpočtu, který v České republice chybí. Základní rozdělení daňového systému je v obou zemích téměř totožné, tedy obě země rozdělují daně na přímé a nepřímé či důchodové a majetkové.

6.1 Sociální a zdravotní pojištění

Sociální a zdravotní pojištění je povinné v obou zemích, nicméně je zde markantní rozdíl v platbě pojistného v případě pracovněprávního vztahu. V Německu platí zaměstnavatel i zaměstnanec pojistné rovným dílem, ale v České republice v rámci sociálního pojištění platí zaměstnavatel za svého zaměstnance téměř 80 % pojistného, v rámci zdravotního pojištění v České republice platí zaměstnavatel zaměstnanci dvě třetiny jeho zdravotního pojištění. OSVČ jsou v České republice i Německu povinni si platit celé sociální i zdravotní pojištění sami.

V Německu je tedy celkem odvedeno 38,65 % z vyměřovacího základu zaměstnance na zdravotní a sociální pojištění. Tato výše se může měnit na základě spolkové země, kde má poplatník trvalé bydliště. Sazba je také zvýšena v případě, že poplatník nemá žádné děti. V České republice je tato částka vyšší a činí 44,8 % z vyměřovacího základu poplatníka, zaměstnavatel se na své náklady podílí na sociálním a zdravotním pojištění zaměstnance více než ze tří čtvrtin.

	Česká republika	Německo
Sociální pojištění	31,30 %	24,05 %
Zaměstnanec	6,50 %	12,025 %
důchodové pojištění	6,50 %	9,30 %
nemocenské pojištění	/	1,525 %
příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	/	1,20 %
Zaměstnavatel	24,80 %	12,025 %
důchodové pojištění	21,50 %	9,30 %
nemocenské pojištění	2,10 %	1,53 %
příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	1,20 %	1,20 %
Zdravotní pojištění	13,50 %	14,60 %
Zaměstnanec	4,50 %	7,30 %
Zaměstnavatel	9 %	7,30 %
Celkem	44,80 %	38,65 %

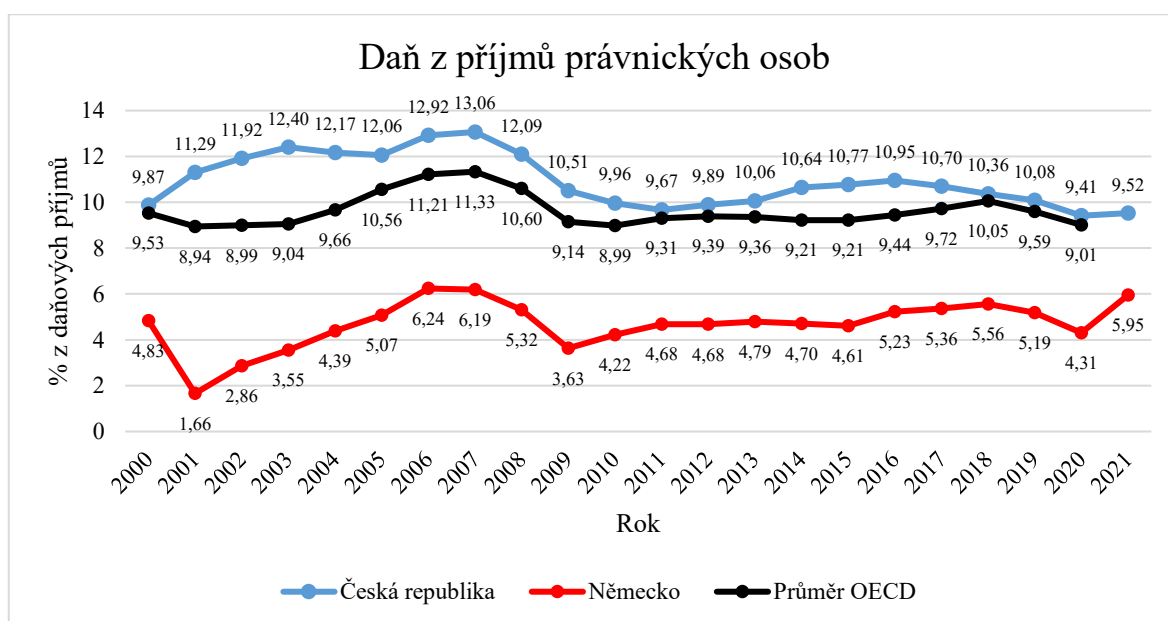
Tabulka 8: Srovnání sociálního a zdravotního pojištění v České republice a Německu (vlastní zpracování)

V tabulce č. 8 je podrobně srovnáno sociální a zdravotní pojištění v obou zemích. V rámci německých sazeb byly pro srovnání použity obecné sazby, jelikož se tyto sazby mohou za určitých okolností mírně měnit.

Maximální vyměřovací základy ani sazby daně se v České republice v rámci jednotlivých krajů nemění, jelikož tyto sazby platí pro celý stát. V německých spolkových zemích jsou výše maximálního vyměřovacího základu a sazby daně odlišné.

6.2 Přímé daně

Vymezení poplatníka **daně z příjmů právnických osob** je v obou zemích v základě stejný, totéž platí i u vymezení rezidentství. V obou zemích je možnost volby zdaňovacího období mezi kalendářním a hospodářským rokem. Hlavní rozdíl je v sazbě daně, kde v České republice je sazba daně stanovena na 19 %, ale v Německu je sazba nižší, tedy 15 %. V Německu je nutné k vypočtené dani připočítat ještě solidární přírážku ve výši 5,5 % z vypočtené daně. Efektivní sazba daně je tedy 15,825 %, což je stále nižší sazba než v České republice. Další rozdíl je v datumu podání daňového přiznání, kdy v České republice je řádný termín stanoven na 1. dubna a tento termín je prodloužen do 1. července, pokud daňové přiznání podává daňový poradce. V Německu je ale řádný termín podání daňového přiznání téměř o dva měsíce delší a je tedy nutné podat daňové přiznání do 31. května. V případě, že je daňové přiznání podáno daňovým poradcem nebo účetním tak je tento termín prodloužen až do 30. září.

Obrázek 9: Podíl příjmů z daně z příjmů právnických osob k celkovým daňovým příjmům České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD (data.oecd.org, 2021)

Na obrázku č. 9 vidíme, že daň z příjmů právnických osob v České republice se na celkových daňových příjmech podílí větším procentem, než je průměr OECD. Německé hodnoty se pohybují pod průměrem zemí OECD a také tedy pod hodnotami České republiky. Daň z příjmů právnických osob tvoří v České republice větší podíl celkových daňových příjmů než v Německu.

Česká republika má obecně nízké **zdanění nemovitých věcí** v porovnání s jinými státy, mezi které patří také Německo. Vlastnění nemovitosti v Německu je z daňového hlediska podstatně finančně náročnější než vlastnění nemovitosti v České republice. Související daň z nabytí nemovitých věcí byla v České republice zrušena, ale v Německu je tato daň stále vybírána a přináší příjmy do státního rozpočtu.

Silniční daň v České republice již nebude přinášet do státního rozpočtu příjmy jako v dřívějších letech z důvodu významné novelizace zákona, díky které jsou předmětem daně jen motorová vozidla a přípojná vozidla s maximální hmotností převyšující 3,5 tuny, naopak v Německu dani podléhají všechna vozidla a výše daně je mimo jiné závislá na množství vypouštěného oxidu uhličitého vozidlem.

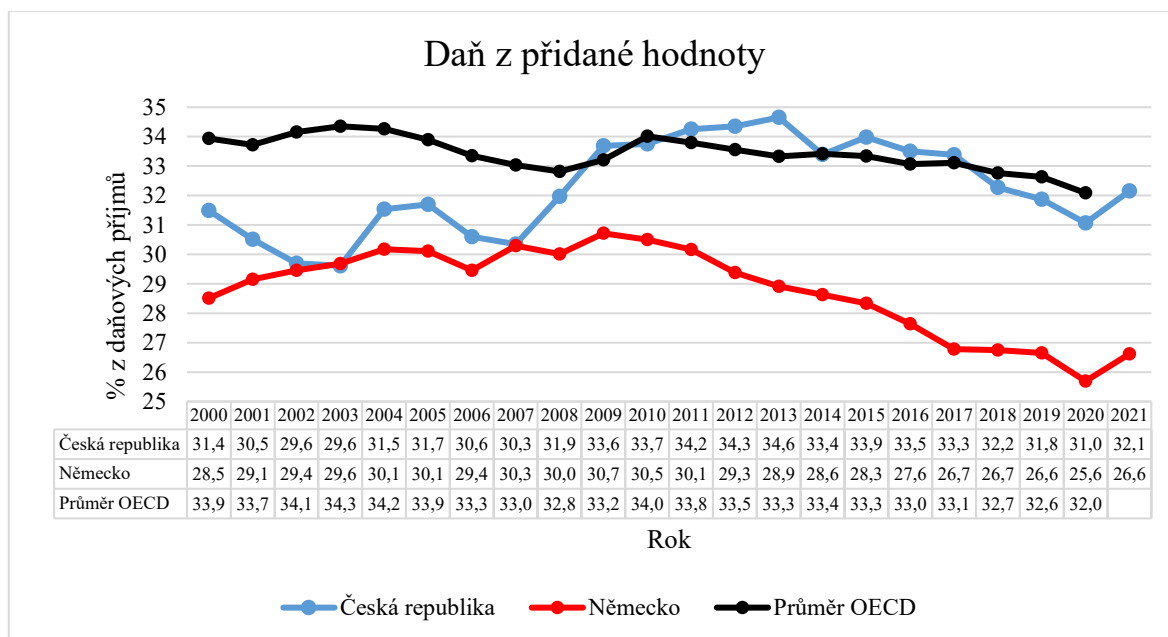
V Německu je také vybírán **solidární příplatek**, který je v mnoha ohledech podobný české solidární dani, která se vybírá v rámci daně z příjmů fyzických osob a činí 7 % z vyměřovacího základu daně přesahujícího 48násobek průměrné mzdy. Německá solidární přírážka je ale vybírána z již vypočtené daně ve výši 5,5 % a vztahuje se nejen na daň z příjmů fyzických osob. V Německu je také vybíráno několik daní, které v České republice nemají ekvivalent, příkladem může být živnostenská daň, církevní daň, dědická nebo darovací daň.

6.3 Nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty se v podstatě u obou států neliší, a to díky harmonizaci této daně Evropskou unií, nicméně obě země mají rozdílné sazby daní. V České republice Zákon o dani z přidané hodnoty rozlišuje tři sazby daně, v Německu jsou rozlišovány ale pouze dvě sazby. Německá základní sazba daně je o 2 % nižší než základní sazba daně v České republice. Pod tuto základní sazbu daně jsou u obou států zahrnuty víceméně totožné druhy zboží a služeb. Snížené sazby daně v České republice mají hodnotu 15 % a 10 %, načež v Německu je snížená sazba daně pouze jedna, a to ve výši 12 %. Do snížené sazby daně v Německu jsou zahrnuty téměř totožné služby a zboží jako jsou zahrnuty do obou snížených sazeb v České republice, jako příklad lze uvést potraviny, knihy, farmaceutické výrobky

a jiné. Také podmínky, kdy je podnikatel povinen se registrovat k plátcovství daně z přidané hodnoty jsou v obou zemích odlišné. Zásadním rozdílem je, že v České republice se podnikatel stává plátcem daně, když její obrat za kalendářní rok přesáhl částku 2 milionů Kč. V Německu podnikatel není povinen se k dani registrovat, pokud jeho obrat nepřesáhl 22 000 EUR v předchozím kalendářním roce a pravděpodobně nepřekročí 50 000 EUR v běžném kalendářním roce. Pokud tedy převedeme eura na české koruny pomocí kurzu České národní banky ze dne 31.12.2022, tak zjistíme že hranice pro povinnou registraci k dani z přidané hodnoty v Německu je nižší, tj. částka 1 205 750 Kč než v České republice, kde tato hodnota činí od roku 2023 2 000 000 Kč (financnisprava.cz, 2023)

Na obrázku č.10 je zobrazen vývoj podílu daně z přidané hodnoty k celkovým daňovým příjmům České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD, kde do roku 2007 byly hodnoty v České republice a v Německu podobné, ale v následujících letech se v České republice zvedly a nyní odpovídají spíše hodnotám průměru OECD. V Německu začaly tyto hodnoty od tohoto roku výrazně klesat.

Obrázek 10: Podíl příjmů z daně z přidané hodnoty k celkovým daňovým příjmům České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD (data.oecd.org, 2021)

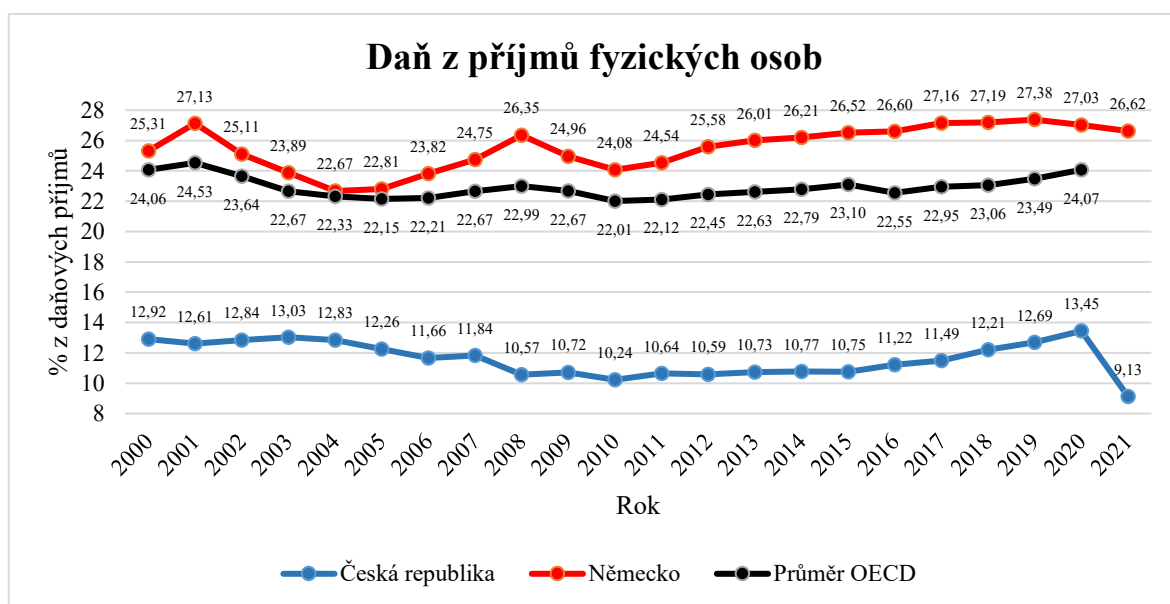
Spotřební dani v Německu podléhá více produktů než v České republice. V Německu například podléhá spotřební dani také káva. Další německou daní, která nemá v České republice ekvivalent je například daň z pojištění.

7 SROVNÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ČESKÉ REPUBLIKY A NĚMECKA

Je obecně známým faktem, že Německo má vyšší zdanění příjmů fyzických osob než Česká republika, na což mimo jiné odkazuje obrázek č. 11, jelikož příjmy z daně z příjmů fyzických osob tvoří tak velkou část celkových daňových příjmů jako je tomu v Německu. Český daňový poplatník na dani z příjmů tedy odvede méně než německý daňový poplatník.

Z obrázku č. 11 plyne, že daň z příjmů fyzických osob v České republice nevytváří tak vysoké příjmy, a proto je hluboko pod průměrem OECD. Za to Německo se se svými hodnotami pohybuje mírně nad průměrem zemí OECD. Nicméně v porovnání s Českou republikou je rozdíl mezi těmito státy markantní. Podíl příjmů z daně z příjmů fyzických osob k celkovým daňovým příjmům se v obou zemích ve sledovaném období zásadně neměnil.

Obrázek 11: Podíl příjmů z daně z příjmů fyzických osob k celkovým daňovým příjmům České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD (data.oecd.org, 2021)

Vymezení daňového poplatníka je v obou zemích téměř totožné, nicméně v Německu je daňový poplatník rozřazen do daňových tříd dle jeho příjmu a rodinného stavu, toto rozřazení se v České republice nepoužívá. Taktéž rozdělení předmětu daně se v několika bodech v obou státech liší. Stejně rozdělení předmětu daně je například v rámci příjmů ze závislé činnosti, z příjmů ze samostatné činnosti, z příjmů z pronájmu či z příjmů

z kapitálového majetku. Německo navíc rozděluje také příjmy ze zemědělství a lesnictví nebo příjmy z nezávislých odborných služeb.

Základ daně ze závislé činnosti u obou zemí činí hrubá mzda. Co se zvláštních příjmů ze zaměstnání týče, tak obě země posuzují příjem z bezúplatně získaného motorového vozidla ke služebním i soukromým účelům velmi obdobně. Zdanitelným příjmem zaměstnance u obou zemí je tedy 1 % z pořizovací ceny vozidla měsíčně, nicméně Německo nemá stanovenou minimální výši na 1 000 Kč jako je to nastaveno v České republice. V Německu je ale tato sazba zvýšena při používání služebního auta k dojíždění z domova do práce, poté se sazba zvyšuje o 0,03 % měsíčně za každý kilometr vzdálenosti mezi domovem a zaměstnáním pouze u jednosměrné cesty, v České republice tato sazba za žádných okolností ale zvyšována není. V Německu si můžeme od základu daně odečíst všechny náklady vynaložené na získání a udržení příjmu v paušální částce 1 000 EUR, v České republice ale podobná odčitatelná položka není. Podobným případem v Německu je také možný standardizovaný odpočet při dojíždění z domova do zaměstnání v maximální výši 4 500 EUR, v České republice podobný odpočet neexistuje.

V případě příjmů z podnikání se předmět daně u obou zemí zásadně neliší, rozdíly ale nastávají již při zjišťování základu daně. Metoda, která je v obou zemích stejná, je metoda čistého zisku, při které se od dosažených příjmů odečtou související náklady, jehož výsledkem je základ daně. V obou zemích ale existují ještě další metody, které jsou v mnohém odlišné. V Německu je využívána také metoda porovnání čistého jmění, která v České republice zastoupení nemá. V České republice ale existuje metoda uplatnění % z příjmů, která zase na druhou stranu v Německu být uplatněna nemůže. Další zajímavostí České republiky je možnost využití paušální daně poplatníkem při splnění určitých podmínek, Německo ale podobnou možnost ve svých daňových zákonech nenabízí.

Mnohá osvobození od daně jsou totožná v obou zemích. Podmínky pro uplatnění položek snižujících základ daně jsou ale u obou zemí rozdílné. V případě poskytnutého daru si může český daňový poplatník uplatnit částku v rozmezí od 2 % do 30 % základu daně, minimálně ale 1 000 Kč. V Německu je také možnost uplatnění poskytnutého daru, ale Německo podrobněji rozlišuje, komu byl dar poskytnut, a tedy každá skupina příjemců daru má odlišné podmínky. Dary na podporu neziskové činnosti mohou být v Německu odečteny v maximální výši 20 % z celkových příjmů, nikoli ze základu daně jako v České republice. Jednou za 10 let si mohou němečtí daňoví poplatníci odečíst až 1 milion EUR za příspěvky do základního kapitálu nově založených nadací a dary politickým stranám až do výše

1 650 EUR. V Německu jsou tedy podmínky a pro uplatnění daru podrobnější než v České republice.

Ostatní položky snižující základ daně má každá země rozdílné. V České republice to jsou například dárcovství krve, či hodnota zaplacených úroků z úvěru ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru a v Německu jsou to například výživné odloučeného dítěte, výdaje na odborné vzdělání, či náklady na péči o dítě. V Německu jsou obecně daňově zvýhodňovány rodiny s dětmi, jelikož v Německu existuje mnoho možností, jak si snížit daně o náklady spojené s výchovou dětí.

Podobnou odčitatelnou položkou od základu daně jsou u obou států možnost odečtení daňové ztráty, obě země mají ale jiné podmínky pro její uplatnění. V České republice si daňovou ztrátu nebo její část můžeme uplatnit v následujících 5 zdaňovacích obdobích v jakékoliv výši, nebo ve 2 bezprostředně předcházejících zdaňovacích obdobích v maximální hodnotě 30 milionů Kč, v Německu jsou ale podmínky jiné a to, že ztráty mohou být obecně plně převedeny o jeden rok zpětně, maximálně do výše 1 milionu EUR. V rámci dílčího důchodového systému jsou ztráty z podílů odpočitatelné do výše 60 %.

V Německu, na rozdíl od České republiky, je možnost si mimořádné výdaje odečíst od základu daně, což jsou například náklady vzniklé v důsledku nemoci, výdaje na profesní školení dětí a výdaje na pomoc v domácnosti pro seniory nebo nemocné. Slevy na dani nejsou v Německu tak podstatnou záležitostí jako v České republice, jelikož nejsou tak hojně využívány jako u nás. Většina českých slev na dani může být v Německu uplatněna formou nezdanitelných částí základu daně.

Položky v České republice označovány jako slevy na dani, jsou v Německu odečítány jako nezdanitelné části základu daně, příkladem může být česká sleva na poplatníka. Další nezdanitelnou částí základu daně v Německu jsou dva roční paušální odpočty, a to srážka na dítě a srážka na péči o dítě, výchovu a vzdělávání, dále jsou v Německu vypláceny měsíční přídavky na děti a nárok na odpočet má také osamělá osoba vychovávající dítě. V České republice existuje jen jedno daňové zvýhodnění na děti, ale v Německu můžeme využít hned čtyřech možností, jak si snížit daně o náklady spojené s výchovou dětí.

Zdaňovací období je vymezeno v obou zemích stejně, markantní rozdíl ale nastává v sazbách daně u obou zemí. V České republice jsou pouze dvě sazby daně z příjmů fyzických osob a lze konstatovat, že většina českých daňových poplatníků na solidární sazbu

daně nedosáhne. Sazba daně v České republice je tedy 15 % pro příjmy do 48násobků průměrné mzdy, příjmy, které tuto částku přesahují se daní 23 %, výpočet daňové povinnosti v České republice není tedy náročným úkonem. V Německu se ale používá zdanění progresivní, a sazba daně se tedy pohybuje od 0 % do 45 % na základě zdanitelného příjmu, k dani se připočte ještě také solidární přírážka.

Výpočet samotné daně v Německu je relativně náročný proces, jelikož je třeba využít komplexního vzorce, abychom zjistili výsledné zdanění. Na rozdíl od České republiky, kdy nám k určení výše daně stačí prosté vynásobení upraveného základu daně a sazby daně. Rozdíl je také v zaokrouhlování základu daně, protože v České republice se základ daně zaokrouhluje na celé stokoruny dolů, ale v Německu se základ daně zaokrouhluje pouze na celá eura dolů.

8 MODELOVÉ PŘÍKLADY

V modelových příkladech je podrobně rozebrán způsob výpočtu daňového zatížení českého a německého daňového poplatníka se zaměřením na závislou činnost. V rámci modelových příkladů jsou rozebrány tři příklady různých daňových poplatníků – svobodný bezdětný zaměstnanec, rodina se dvěma dětmi a matka samoživitelka s vyššími příjmy. Výpočtem je dosaženo efektivní sazby daně a celkového daňového zatížení, které bude mezi těmito státy následně srovnáno.

Efektivní sazba daně představuje skutečně odvedenou výši daně z příjmů fyzických osob z příjmů poplatníka. Celkové daňové zatížení je složeno z efektivní sazby daně a z odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

8.1 Příklad č. 1 – Svobodný bezdětný zaměstnanec

Česká republika

Zaměstnanec v tomto příkladě pracuje celý rok na hlavní pracovní poměr v České republice a u zaměstnavatele má podepsané prohlášení o dani. Pobírá průměrnou mzdu, která v roce 2022 činila 38 911 Kč měsíčně. V zaměstnání má také k dispozici osobní vozidlo, které využívá také k soukromým účelům, pořizovací cena tohoto vozidla je 482 300 Kč a nejedná se o nízkoemisní vozidlo. Zaměstnanec nemá jiné příjmy, které by dani z příjmů fyzických osob podléhaly. Zaměstnanec každý měsíc přispívá částkou 500 Kč místnímu dětskému domovu a tento dar doložil darovací smlouvou. Informace o vzdálenosti dojíždění do zaměstnání a náboženské příslušnosti nejsou při výpočtu daňové povinnosti v České republice podstatné.

Daň z příjmů FO za rok 2022		Pomocné výpočty	Částka v Kč
Souhrn hrubých mezd		$38\,911 \times 12$	466 932
Osobní automobil		$482\,300 \times 0,12$	57 876
Základ daně			524 808
Nezdanitelné části základu daně		500×12	6 000
Upravený základ daně			518 800
Odvody	Sociální pojistné – zaměstnavatel	24,80 %	130 152
	Sociální pojistné – zaměstnanec	6,50 %	34 113
	Zdravotní pojistné – zaměstnavatel	9 %	47 233
	Zdravotní pojistné – zaměstnanec	4,50 %	23 616
	Odvody za zaměstnavatele celkem		177 385
	Odvody za zaměstnance celkem		57 729

	Odvody celkem		235 114
Daň		15 %	77 820
Sleva na poplatníka			30 840
Výsledná daň			46 980
Čistá mzda			420 099
Efektivní sazba daně		8,95 %	
Celkové daňové zatížení		19,95 %	

Tabulka 9: Výpočet DPFO ČR – příklad 1 (vlastní zpracování)

Při výpočtu roční daně z příjmů jsem nejprve shrnula všechny hrubé mzdy zaměstnance za celý kalendářní rok. Zaměstnanec má také k dispozici firemní automobil, který je také zahrnut do základu daně jako nepeněžní příjem ve výši 12 % pořizovací ceny tohoto vozidla. Od vypočteného základu daně má daňový poplatník možnost odpočtu poskytnutého daru, který v součtu činí 6 000 Kč. Tato nezdanitelná část základu daně mohla být uplatněna, jelikož splňuje všechny podmínky. Poplatník doložil darovací smlouvu a dar přesáhl hodnotu 1 000 Kč a zároveň nepřesáhl maximální hodnotu 30 % základu daně. Po odpočtu nezdanitelných částí základu daně byl upravený základ daně zaokrouhlen na stokoruny dolů. Z upraveného základu daně byla vypočtena 15% daň, od které byla následně odečtena sleva na poplatníka, jelikož zaměstnanec na jiné slevy ani daňové zvýhodnění nárok nemá. Tímto úkonem jsem získala výslednou daň. Od základu daně byly odečteny odvody na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem a výsledná daň, čímž jsem dosáhla čisté mzdy.

V tomto příkladě, se skutečně zaplacená daň rovnala téměř 9 % z příjmů poplatníka, což je také jeho efektivní sazba daně. Jeho celkové daňové zatížení je ale výrazně vyšší, jelikož se zde také připočítávají odvody na sociální a zdravotní pojištění, které je také poplatník povinen platit. Celkové daňové zatížení českého daňového poplatníka v tomto případě odpovídá hodnotě necelých 20 % základu daně. V České republice bylo zaměstnavatelem odvedeno více než 75 % celkových odvodů na sociální a zdravotní pojištění zaměstnance.

Německo

Německý zaměstnanec je téměř totožný jako zaměstnanec v České republice. Tento zaměstnanec bydlí v Dolním Sasku a u svého zaměstnavatele má podepsané prohlášení o dani, u zaměstnavatele pracuje nepřetržitě celý kalendářní rok. Tento poplatník je zařazen do daňové třídy I., což při výpočtu roční mzdy není příliš podstatné. Pobírá mzdu ve výši

1 614 EUR, což v přepočtu na Kč dle kurzu ČNB ze dne 31. 12. 2022 odpovídá hodnotě 38 922 Kč. V zaměstnání má také k dispozici osobní vozidlo, které využívá také k soukromým účelům, pořizovací cena tohoto vozidla je 20 000 EUR, v přepočtu 482 300 Kč. Zaměstnanec nemá jiné příjmy, které by dani z příjmů fyzických osob podléhaly. Zaměstnanec přispěl částkou 250 EUR neziskové organizaci a tento dar doložil darovací smlouvou. Tento zaměstnanec denně dojíždí do zaměstnání 15 km a k tomuto dojíždění používá firemní vozidlo. Zaměstnanec není členem žádné církve.

Daň z příjmů FO za rok 2022		Pomocné výpočty	Částka v €	Částka v Kč
Souhrn hrubých mezd		$1\,614 \times 12$	19 368	467 059
Osobní automobil		$(1\% + 15 \times 0,03\%) \times 12$	3 480	83 920
Základ daně			22 848	550 980
Náklady na získání a udrž. příjmů			1 000	24 115
Odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání		$230 \times 15 \times 0,30$	1 035	24 959
Odpočet daru			250	6 029
Upravený základ daně			20 563	495 877
Odvody	Důchodové pojištění	9,3 %	2 124,86	51 241
	Zdravotní pojištění	7,3 %	1 667,90	40 222
	Pojištění v nezaměstnanosti	1,2 %	274,18	6 612
	Pojištění invalidity	1,525 % + 0,35 %	428,40	10 331
	Σ Odvody za zaměstnavatele		4 495,34	108 405
	Σ Odvody za zaměstnance		4 495,34	108 405
	Σ Odvody		8 990,69	216 810
Daň		$(206,43 \times z + 2\,397) \times z + 869,32$	2 286	55 129
		$z = (20\,563 - 14\,926) \div 10\,000$	0,5637	
Solidární příspěvek		5,5 %	125	3 032
Čistá mzda			15 941	384 413
Efektivní sazba daně			10,56 %	
Celkové daňové zatížení			30,23 %	

Tabulka 10: Výpočet DPFO Německo – příklad 1 (vlastní zpracování)

Při výpočtu základu daně jsem nejdříve shrnula hrubé mzdy za celý kalendářní rok a připočetla jsem nepeněžní příjem za využívání firemního automobilu, kde je tento nepeněžní příjem ohodnocen 1 % pořizovací ceny vozidla měsíčně, ale připočítává se k této částce také 0,03 % za každý kilometr cesty, v případě používání firemního vozidla

k dojíždění do zaměstnání. V tomto konkrétním případě zaměstnanec dojíždí denně 15 km, sazba 1 % je tedy zvýšena o 15násobek 0,03 % měsíčně. Od základu byla odečtena paušální částka nákladů na získání a udržení zaměstnání ve výši 1 000 EUR. Dále byl použit odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání, kdy pro účely finančního úřadu se používá obecná sazba 230 pracovních dnů v rámci 5denního pracovního týdne (steuertipps.de, 2023). Proto jsem vynásobila 230 dnů s 15 km jednosměrné trasy a sazby 0,30 euro za kilometr. Dále byl od základu daně odečten dar v plné výši. Základní odpočet na poplatníka je uplatněn již v rámci výpočtu daně, proto se od základu daně již neodečítá. Upravený základ daně byl použit k výpočtu daně, podle vzorce uvedeného v tabulce. Tento poplatník nemá nárok na žádnou slevu na dani. Z výsledné daně byl následně vyčíslen solidární příspěvek ve výši 5,5 %.

Efektivní sazba daně tohoto poplatníka je 10,56 %, do kterého byla zahrnuta, jak výsledná daň, tak solidární příspěvek. Celkové daňové zatížení poplatníka je ale více než dvojnásobné. Poplatník tedy na daních a odvodech odevzdá přes 30,23 % svých příjmů. V Německu si zaměstnanec a zaměstnavatel dělí platbu odvodů rovným dílem. Pojištění invalidity je zvýšeno o 0,35 % jelikož se jedná o bezdětného poplatníka.

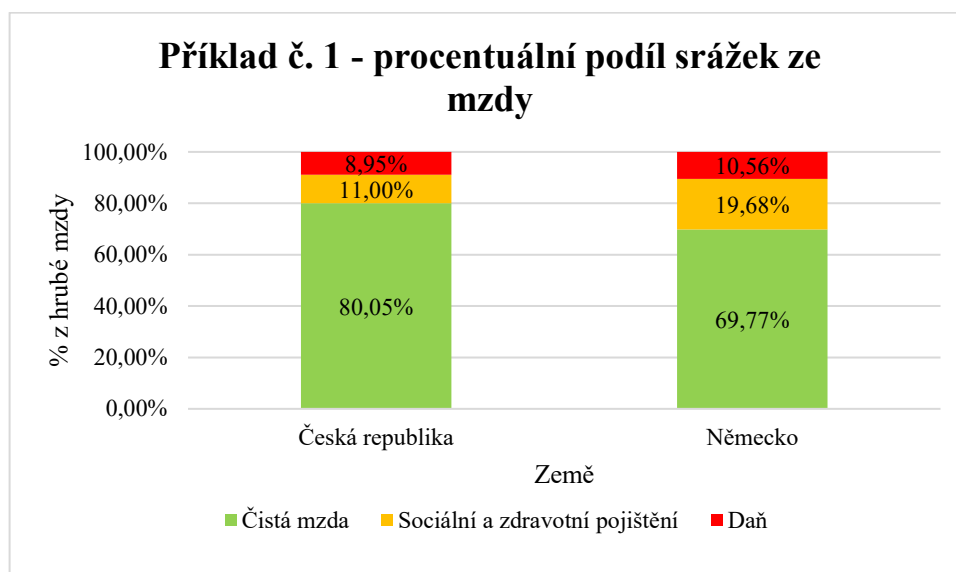
Porovnání

Český poplatník pobíral celoročně průměrnou mzdu, stejnou mzdu pobíral také německý poplatník. V rámci nepeněžního příjmu bylo použito vozidlo se stejnými technickými parametry a stejnou pořizovací cenou. Hodnota nepeněžního příjmu je v České republice a Německu stejná, ale v Německu je tato hodnota zvýšena o hodnotu používání vozidla k dojíždění do zaměstnání, nicméně tato částka je v celkové hodnotě základu daně nepatrná. Německo také pečuje o zaměstnance tím, že jim poskytuje odpočty od základu daně, které v České republice nemají ekvivalent, proto bylo možné v Německu od základu daně odečíst také náklady na získání a udržení příjmů a odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání. Dary byly odečteny v obou zemích v plné výši. V Německu byl od základu daně odečten také odpočet na poplatníka, který je v České republice odečten formou slevy na dani. V České republice byla z upraveného základu daně vypočtena daň ve výši 15 %, v Německu byl tento postup složitější, jelikož bylo nutné využití vzorce dle tabulky uvedené v teoretické části. V České republice byla od vypočtené daně odečtena také základní sleva na poplatníka, která v Německu byla odečtena v rámci výpočtu daně podle vzorce, kde je tento základní odpočet již zohledněn, německý poplatník tedy na žádnou slevu na dani nárok nemá.

V České republice je již daň po slevách konečná, v Německu je ale třeba od vypočtené daně spočítat ještě solidární přírážku.

Efektivní sazba daně českého poplatníka je 8,95 % a u německého poplatníka odpovídá hodnotě 10,56 %. Z čehož vychází že efektivní sazba daně českého poplatníka je o zhruba 1,5 % nižší než v Německu. Celkové daňové zatížení českého poplatníka je v tomto případě 19,95 % a u německého poplatníka činí 30,23 %. Což znamená, že celkové daňové zatížení německého poplatníka je o více než polovinu vyšší než celkové daňové zatížení českého poplatníka. Tyto skutečnosti graficky znázorňuje obrázek č. 12.

Obrázek 12: Příklad č. 1 - procentuální podíl srážek ze mzdy (vlastní zpracování)

Z pohledu zaměstnance v České republice je z jeho mzdy odvedeno na odvodech méně než v Německu. Celkově je ale v České republice na odvodech za zaměstnance odvedeno více než v Německu, což je způsobeno tím, že český zaměstnavatel se na odvodech zaměstnance podílí větším poměrem než německý zaměstnavatel.

8.2 Příklad č. 2 – Rodina s dětmi

Česká republika

Manželé žijící v České republice mají 2 děti ve věku 2 a 5 let. Starší dítě navštěvuje předškolní zařízení, za které platí 2 000 Kč měsíčně. Manželka je s mladším dítětem na rodičovské dovolené, ale přivydělává si na DPP a má zde podepsané prohlášení k dani, za co obdrží měsíční odměnu ve výši 5 000 Kč. Manželka jiné příjmy nemá. Manžel pracuje na hlavní pracovní poměr po celý kalendářní rok a má v této firmě podepsané prohlášení k dani.

Jeho hrubá mzda činí 60 530 Kč, ale v od 1. července mu byla za dobré pracovní výsledky mzda zvýšena na 80 706 Kč. Manželé si také před 2 lety pořídili rodinný dům na hypotéku, za kterou v roce 2022 zaplatili na úrocích 24 115 Kč. Tato rodina je věřící. Daňové zvýhodnění i veškeré slevy uplatňuje manžel. V České republice není systém dvojího zdanění, proto jsou oba poplatníci zdaňováni samostatně.

Daň z příjmů FO za rok 2022		Pomocné výpočty	Manželka	Pomocné výpočty	Manžel
Souhrn hrubých mezd		$12 \times 5\,000$	60 000	$60\,530 \times 6$ $+80\,706 \times 6$	847 416
Základ daně			60 000		847 416
Úroky z hypotečního úvěru			0		24 115
Upravený základ daně			60 000		823 300
Odvody	SP – zaměstnavatel	24,80 %	0	24,80 %	210 159
	SP – zaměstnanec	6,50 %	0	6,50 %	55 082
	ZP – zaměstnavatel	9 %	0	9 %	76 267
	ZP – zaměstnanec	4,50 %	0	4,50 %	38 134
	Σ Odvody za zaměstnavatele		0		286 427
	Σ Odvody za zaměstnance		0		93 216
	Σ Odvody		0		379 642
Daň		15 %	9 000	15 %	123 495
Sleva na poplatníka			30 840		30 840
Sleva na manželku			0		24 840
Sleva za umístění dítěte				2000×12	16 200
Daň po slevách			0		51 615
Daňové zvýhodnění - 1. dítě			0		15 204
Daňové zvýhodnění - 2. dítě			0		22 320
Výsledná daň			0		14 091
Čistá mzda			60 000		740 109
Efektivní sazba daně			0,00 %		1,66 %
Celkové daňové zatížení			0,00 %		12,66 %
Efektivní sazba daně		1,55 %			
Společné celkové daňové zatížení		11,83 %			

Tabulka 11: Výpočet DPFO ČR – příklad 2 (vlastní zpracování)

Zdanění manželky je poměrně jednoduché, jelikož pracuje na DPP, kde má také podepsané prohlášení. U DPP se sociální ani zdravotní pojištění u příjmu do 10 000 Kč za měsíc neplatí, proto jsou její odvody nulové. Jelikož je manželka na rodičovské dovolené, tak je státním pojištěncem a nemusí platit povinné zdravotní pojištění. Po odečtení slevy na

poplatníka je tedy daň manželky nulová. Rodičovský příspěvek nepodléhá dani z příjmů fyzických osob. Efektivní sazba daně i celkové daňové zatížení je u manželky díky nízkým příjmům nulové.

Manžel vydělává první polovinu roku 1,5násobek průměrné mzdy a v druhé polovině roku byla jeho mzda zvýšena na dvojnásobek průměrné mzdy. Od základu daně si odečetl úroky zaplacené za hypoteční úvěr v plné výši. Z upraveného základu daně byla zjištěna daň ve výši 15 % od které byly odečteny slevy na daní. Manžel má, jako každý jiný poplatník, nárok na slevu na poplatníka, dále slevu na manželku, jelikož její příjmy nepřesáhly 68 000 Kč za zdaňovací období a také slevu na umístění dítěte, kterou je možné odečíst maximálně ve výši minimální mzdy i když náklady na umístění dítěte byly ve skutečnosti vyšší. Od daně po slevách se také odečetly daňové zvýhodnění na obě děti. Jeho efektivní sazba daně je hlavně díky slevám a daňovým zvýhodněním velmi nízká, nedosahuje tedy ani 2 %. Celkové daňové zatížení poplatníka je necelých 13 %. Společné celkové daňové zatížení manželů je tedy ještě nižší, kvůli nulové daňové zátěži manželky.

Německo

Totožná německá rodina je ve stejné situaci jako ta česká. Manželé mají děti ve věku 2 a 5 let. Starší dítě navštěvuje předškolní zařízení, za které manželé platí 100 EUR měsíčně. Manželka zůstala s mladším dítětem v domácnosti, ale přivydělává si z domu a má měsíční příjem ve výši 207 EUR. Manželka jiné příjmy nemá. Manžel pracuje na hlavní pracovní poměr po celý kalendářní rok a jeho hrubá mzda činí 2 510 EUR, ale v od druhé poloviny roku mu byla mzda zvýšena na 3 347 EUR. Manžel dojíždí denně do zaměstnání 10 km. Manželé mají také hypoteční úvěr, nicméně výše zaplacených úroků není pro tento příklad podstatná. Manželé nejsou věřící, žijí v Berlíně a řadí se do daňové třídy III. a V.

Daň z příjmů FO za rok 2022	Pomocné výpočty	Čáska v €	Částka v Kč
Souhrn hrubých mezd – manžel	$2\,510 \times 6 + 3\,347 \times 6$	35 142	847 449
Souhrn hrubých mezd – manželka	207×12	2 484	59 902
Základ daně		37 626	907 351
Náklady na získání a udrž. příjmů	$1\,000 \times 2$	2 000	48 230
Odpčet na dojíždění z domova do zaměstnání	$230 \times 10 \times 0,3$	690	16 639
Srážka na první a druhé dítě	$2\,730 \times 2 \times 2$	10 920	263 336
Srážka na péči, vých. a vzd. dítěte	$1\,464 \times 2 \times 2$	5 856	141 217
Náklady na péči o dítě	$(100 \times 12) \times (2/3)$	800	19 292
Upravený základ daně		17 360	418 636

Odvody	Důchodové pojištění	9,3 %	3 499	84 384
	Zdravotní pojištění	7,3 %	2 747	66 237
	Pojištění v nezaměstnanosti	1,2 %	452	10 888
	Pojištění invalidity	1,525 %	574	13 837
	Σ Odvody za zaměstnavatele		7 271	175 346
	Σ Odvody za zaměstnance		7 271	175 340
	Σ Odvody		14 542	350 686
Daň	Do 19 968	0	0	
Solidární příspěvek	5,5 %	0	0	
Čistá mzda		30 355	732 011	
Efektivní sazba daně		0,00 %		
Společné celkové daňové zatížení		19,32 %		

Tabulka 12: Výpočet DPFO Německo – příklad 2 (vlastní zpracování)

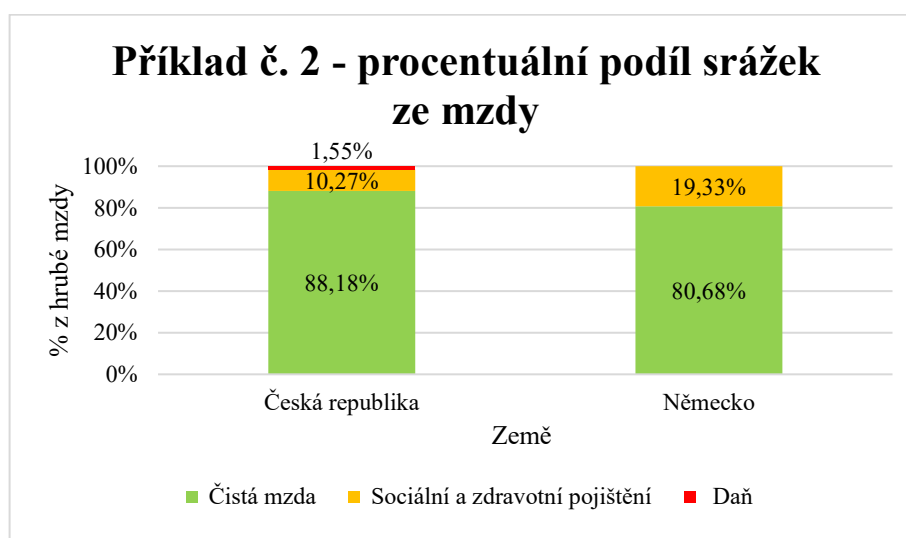
Základ daně v Německu tvoří souhrn hrubých mezd obou manželů, jelikož je zde použito společné zdanění manželů. Manžel má stejnou mzdu jako český poplatník, kdy mu v druhé polovině roku byla také mzda zvýšena. Za oba manžely byl odečten paušální výdaj za náklady na získání a udržení zaměstnání. Odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání si mohl odečíst pouze manžel, protože manželka pracuje z domova. Pro tento výpočet byla použita obecná sazba pracovních dnů za rok, tedy 230, která byla vynásobena 10 km dojíždění a odpočtu ve výši 0,30 EUR na km. Dále byla od základu daně odečtena srážka na obě děti. V Německu mají při společném posuzování manželů nárok na srážku na děti oba rodiče (Einkommensteuergesetz, § 32/6, 2022), proto byla základní výše odpočtu vynásobena 2 dětmi a 2 rodiči. Stejný postup byl uplatněn také při srážce na péči, výchovu a vzdělání dítěte. Dále bylo možné uplatnit náklady za školkovné ve výši dvou třetin skutečných nákladů. Z upraveného základu daně byla následně podle vzorce vypočítána daň, která je ale nulová, protože upravený základ nedosahuje ani odpočtu na poplatníka. Solidární příspěvek je tedy také nulový. Efektivní sazba daně obou manželů je nulová a celkové daňové zatížení je 19,32 %.

Porovnání

U obou zemí měla manželka nízké příjmy, protože se starala o děti, a manžel v České republice vydělával v první polovině roku 1,5násobek průměrné mzdy a v druhé polovině roku dvojnásobek průměrné mzdy, německý poplatník vydělával stejně jako český poplatník. U České rodiny byli oba manželé zdaňováni samostatně, jelikož v České republice není možnost společného zdaňování manželů, které bylo použito pro výpočet daně

v Německu. V České republice byly od základu daně manžela odečteny pouze zaplacené úroky z hypotečního úvěru, které v Německu nemohou být odečteny. V Německu byly ale odečteny ještě náklady na získání a udržení příjmů pro oba poplatníky a odpočet na dojíždění z domova, který uplatňuje pouze manžel. V Německu byl od základu daně odečtena srážka na první a druhé dítě a srážka na péči, výchovu a vzdělání obou dětí, tyto srážky si mohou uplatnit oba manželé. V České republice jsou tyto odpočty odečteny ve formě slev na dani. V Německu si srážky na děti mohou uplatnit oba rodiče, ale v České republice si daňové zvýhodnění na děti může uplatnit pouze jeden z rodičů. Výpočet daně v Německu je v tomto případě prostý, jelikož je výsledná daň nulová a není potřeba výpočtu podle vzorce. V České republice byl výpočet daně proveden pouhým vynásobením sazby daně s upraveným základem daně. V České republice byly od výsledné daně odečteny slevy na dani a daňové zvýhodnění, které bylo v Německu odečtenou formou odpočtu od základu daně, proto německá rodina nemá na žádné slevy na dani nárok.

U obou rodin je efektivní sazba daně výrazně nižší než u bezdětného poplatníka, a to díky slevám a odpočtům na děti. V České republice je efektivní sazba daně obou poplatníků téměř zanedbatelná, nedosahuje tedy ani 2 %. V Německu je efektivní sazba daně na oba poplatníky v tomto příkladě nulová. Celkové daňové zatížení v Německu je tedy zhruba 19 %, kdy v České republice je ale výrazně nižší a dosahuje pouze necelých 12 %, i přes to že daň je v Německu nulová. Díky německé podpoře rodin s dětmi daňovými úlevami je v Německu daň nulová, nicméně v České republice je také daň téměř zanedbatelná. Celkové daňové zatížení českého občana je i tak nadále výrazně nižší. Grafické znázornění tohoto srovnání obsahuje obrázek č. 13.

Obrázek 13: Příklad č. 2 - procentuální podíl srážek ze mzdy (vlastní zpracování)

8.3 Příklad č. 3 – Matka samoživitelka s vyššími příjmy

Česká republika

Daňová poplatnice v tomto příkladě je rozvedená a má jedno dítě ve věku 12 let, na které si uplatňuje daňové zvýhodnění. Pracuje po celý kalendářní rok na manažerské pozici, kde si měsíčně vydělá 96 460 Kč. U tohoto zaměstnavatele má podepsané prohlášení o dani. Během roku také dvakrát darovala krev, což potvrzuje potvrzením z transfuzního centra. Informace o vzdálenosti dojíždění do zaměstnání a náboženské příslušnosti nejsou při výpočtu daňové povinnosti v České republice podstatné.

Daň z příjmů FO za rok 2022		Pomocné výpočty	Částka v Kč
Souhrn hrubých mezd		$96\,460 \times 12$	1 157 520
Základ daně			1 157 520
Darování krve		$3\,000 \times 2$	6 000
Upravený základ daně			1 151 500
Odvody	SP – zaměstnavatel	24,80 %	287 065
	SP – zaměstnanec	6,50 %	75 239
	ZP – zaměstnavatel	9 %	104 177
	ZP – zaměstnanec	4,50 %	52 088
	Σ Odvody za zaměstnavatele		391 242
	Σ Odvody za zaměstnance		127 327
	Σ Odvody		518 569
Daň		15 %	172 725
Sleva na poplatníka			30 840
Daň po slevách			141 885
Daňové zvýhodnění - 1. dítě			15 204
Výsledná daň			126 681
Čistá mzda			903 512
Efektivní sazba daně			10,94 %
Celkové daňové zatížení			21,94 %

Tabulka 13: Výpočet DPFO ČR – příklad 3 (vlastní zpracování)

Po shrnutí všech hrubých mezd za celý kalendářní rok vznikl základ daně, od kterého bylo následně odečteno darování krve ve výši 6 000 Kč. Z upraveného základu daně, který byl zaokrouhlen na stokoruny dolů, byla vypočítána daň, od které byla následně odečtena sleva na poplatníka a poté také daňové zvýhodnění na první dítě, z čehož vyšla výsledná daň. Ze základu daně byly také vypočteny odvody na sociální a zdravotní pojištění. Po odečtení

odvodů na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance a výsledné daně jsem získala čistou mzdu. Efektivní sazba daně v tomto příkladě dosahuje téměř 11 % a celkové daňové zatížení se pohybuje mírně pod 22 %.

Německo

Německá daňová poplatnice je ve stejné situaci jako ta česká. Je rozvedená, má jedno dítě ve věku 12 let a v domácnosti žije s dítětem sama, proto je zařazena do daňové třídy II. Pracuje po celý kalendářní rok na manažerské pozici, kde si měsíčně vydělá 4 000 EUR. Do tohoto zaměstnání dojíždí denně 30 km. Během roku také dvakrát darovala krev.

Daň z příjmů FO za rok 2022		Pomocné výpočty	Částka v €	Částka v Kč
Souhrn hrubých mezd		$4\,000 \times 12$	48 000	1 157 520
Základ daně			48 000	1 157 520
Náklady na získání a udrž. příjmů			1 000	24 115
Odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání		$230 \times (20 \times 0,3 + 10 \times 0,35)$	2 185	52 691
Srážka na první dítě			2 730	65 834
Srážka na péči, vých. a vzd. dítěte			1 464	35 304
Odpočet na osamělého poplatníka			4 008	96 653
Upravený základ daně			36 613	882 922
Odvody	Důchodové pojištění	9,3 %	4 464	107 649
	Zdravotní pojištění	7,3 %	3 504	84 499
	Pojištění v nezaměstnanosti	1,2 %	576	13 890
	Pojištění invalidity	1,525 %	732	17 652
	Σ Odvody za zaměstnavatele		9 276	223 691
	Σ Odvody za zaměstnance		9 276	223 691
Σ Odvody			18 552	447 381
Daň		$(206,43 \times z + 2\,397) \times z + 869,32$	7 039	169 736
		$z = (36\,613 - 14\,926) \div 10\,000$	2,17	
Solidární příspěvek		5,5 %	387	9 335
Čistá mzda			31 298	754 758
Efektivní sazba daně			15,47 %	
Celkové daňové zatížení			34,80 %	

Tabulka 14: Výpočet DPFO Německo – příklad 3 (vlastní zpracování)

Daňové poplatnice v Německu si od základu daně, který se skládá se souhrnu hrubých mezd mohla odečíst několik odpočtů, jako jsou náklady na získání a udržení příjmů v paušální sazbě 1 000 EUR, dále také odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání, kde byla opět použita obecná sazba 230 pracovních dnů za kalendářní rok. Tento odpočet je ve výši 0,30 EUR za kilometr jednosměrné cesty, ale zvyšuje se na 0,35 EUR nad 20 km dojezdu, celkově si tedy žena mohla odečíst 2 185 EUR. Dále si odečetla obě srážky na dítě a také odpočet na osamělého poplatníka, jelikož s dítětem bydlí v domácnosti sama. Z upraveného základu daně byla vypočítána podle vzorce daň a také solidární příspěvek ve výši 5,5 %.

Efektivní sazba daně v tomto případě dosahuje 15,47 % a to díky vyšším příjmům, které byly ale také sníženy o několik nezdanitelných částí a srážek. Celkové daňové zatížení ženy v tomto případě odpovídá hodnotě 34,80 %.

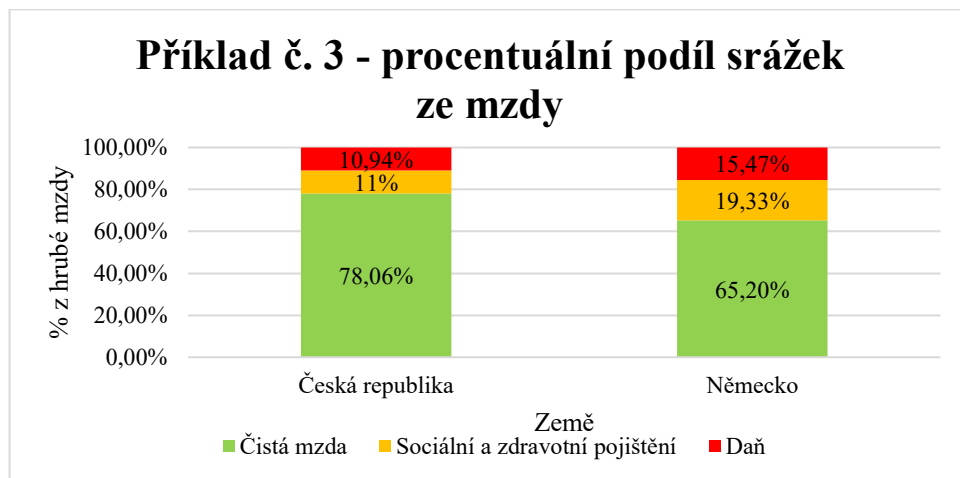
Porovnání

V obou případech měly ženy stejně vysoké příjmy a nacházely se také ve stejné životní situaci. V případě česká daňová poplatnice si mohla od základu daně odečíst pouze darování krve ve výši 6 000 Kč, což v Německu nebylo možné, jelikož se darování krve nepovažuje za dar, který by bylo možné odečíst od základu daně. V Německu je možné si od základu daně odečíst peněžní dary nebo věcné dary, nicméně krev v Německu není považována za majetek, proto není možné tento dar od základu daně odečíst (haufe.de, 2019). V Německu si ale poplatnice mohla od základu odečíst mnoho dalších odpočtů, které v České republice nejsou k dispozici, například náklady na získání a udržení příjmů, dále také odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání a odpočet na osamělého poplatníka. Srážky na děti, které byly v Německu odečteny ze základu daně, byly v České republice od daně odečteny formou daňového zvýhodnění. Z upraveného základu daně, který byl v České republice zaokrouhlen na stokoruny dolů a v Německu na celá eura dolů, byla vypočítána daň, která byla v České republice zjištěna vynásobením 15% sazby daně a upraveného základu daně a v Německu se opět postupovalo podle vzorce. V České republice byla od daně odečtena sleva na poplatníka a následně daňové zvýhodnění na první dítě. V Německu poplatnice na žádné slevy nárok neměla, ale z daně byla následně vypočítána solidární přírážka.

Efektivní sazba daně v České republice nabývala hodnoty 10,94 % a v Německu 15,47 %, z čehož vychází že efektivní sazba daně v České republice je o zhruba 4,5 % nižší než v Německu. Celkové daňové zatížení bylo v České republice 21,94 % a v Německu

34,80 %, z čehož vyplývá, že celkové daňové zatížení je v Německu téměř o 13 % vyšší než v České republice. Na tyto hodnoty odkazuje v grafickém znázornění také obrázek č. 14.

Obrázek 14: Příklad č. 3 - procentuální podíl srážek ze mzdy (vlastní zpracování)

9 VÝHODY A NEVÝHODY DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ A DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ČESKÉ REPUBLIKY A NĚMECKA

9.1 Daňové systémy

Daňové systémy obou zemí, a s ní související daň z příjmů, mají svá specifika, které poskytují různé výhodné či nevýhodné stránky jak pro stát, jako výběrčího daně, tak pro daňového poplatníka, z jehož příjmů je daň vybírána.

Německo má jako stát k dispozici více finančních prostředků než Česká republika, což je mimo jiné díky její geografické poloze, rozloze a většímu počtu obyvatel. Proto Německo na daních vybere více finančních prostředků, se kterými může jako stát hospodařit, než Česká republika. V Německu jsou v mnohých případech vyšší daně než v České republice. Z příjmů německého poplatníka je ukrojena větší část než z příjmů poplatníka České republiky. Nicméně vybrané prostředky mohou sloužit na financování veřejných potřeb, takže díky vyšším daňovým příjmům se může vložit více finančních prostředků do veřejných statků a služeb.

Platbu sociálního a zdravotního pojištění v Německu si zaměstnanec a zaměstnavatel dělí rovným dílem, což je pro zaměstnavatele přínosné, jelikož nemusí za zaměstnance odvádět tak vysoké odvody jako jsou odváděny v České republice. Nicméně pro německého zaměstnance to znamená, že z jeho příjmu bude na odvodech ukrojeno více než v České republice. Pokud ale sečteme odvody za zaměstnance i zaměstnavatele, tak je v České republice na odvodech za zaměstnance odvedeno více než v Německu, ale větší část těchto odvodů za něj platí jejich zaměstnavatel. Zaměstnanec je pro českého zaměstnavatele relativně drahou záležitostí právě z důvodu vynaložených nákladů nejen na mzdu tohoto zaměstnance, ale také na odvody na sociální a zdravotní pojištění. V tomto případě je německý zaměstnavatel ve výhodě, jelikož nemusí odvádět tak vysoké odvody za zaměstnance jako český zaměstnavatel.

Sazba daně z příjmů právnických osob v Německu je 15 % oproti českým 19 %. V Německu je ale potřeba k výsledné dani připočítat také 5,5% solidární přírůžku což v součtu činí 15,825 % což je ale stále nižší procento než v České republice. V případě daňového priznání má německý poplatník na podání více času, jelikož řádný termín pro podání daňového priznání je v Německu zhruba o dva měsíce delší než v České republice.

V Německu je také vybíráno množství daní, které v České republice nemají svůj ekvivalent, příkladem může být živnostenská daň, daň dědická a darovací, solidární příspěvek nebo v České republice již zrušená daň z nabytí nemovitostí. Tyto daně přináší další finanční prostředky do státního rozpočtu, nicméně poplatníci těchto daní jsou nuceni je platit.

Dani z motorových vozidel v České republice podléhají od letošního roku pouze motorová vozidla a přípojná vozidla s maximální hmotností převyšující 3,5 tuny, ale v Německu podléhají této dani stále všechna vozidla. Pro českého poplatníka daně je to výhodné, jelikož za vozidla do 3,5 tuny již tuto daň odvádět nemusí. V Německu je ještě také daň zvýšena podle množství vypouštěného oxidu uhličitého vozidlem, což majitele neekologických aut nutí k jejich nahrazení.

Daň z přidané hodnoty se v těchto státech díky její harmonizaci Evropskou unií příliš neliší. Výhodou České republiky je od letošního roku vyšší hodnota obratu, při jejímž překročení je povinná registrace k dani. V Německu jsou také dvě sazby daně, s tím že základní sazba daně v Německu je o 2 % nižší než v České republice. Nicméně snížená sazba daně je v Německu pouze jedna ve výši 12 %, v České republice jsou ale dvě snížené sazby daně ve výši 15 % a 10 %, což umožňuje lepší diverzifikaci zboží a služeb, které jsou těmito sazbami daně postihnuty.

Spotřební daň v Německu je uvalena na více produktů než v České republice. V Německu je například vybírána spotřební daň také z kávy, v České republice ale káva spotřební dani nepodléhá, což ocení především její spotřebitelé. Vyšší spotřební daně jsou ale příznivé pro státní rozpočet, jelikož do něj přinášejí více finančních prostředků.

9.2 Daň z příjmů fyzických osob

Jednou z výhod Německa je užití daňových tříd, do kterých se daňoví poplatníci řadí podle jejich životní situace, což umožňuje diverzifikaci daňových poplatníků. Německé rodiny s dětmi jsou tedy například oproti jednotlivcům ve výhodě. V České republice podobné rozřazení není a všichni poplatníci mají stejné podmínky.

Německý systém daně z příjmů fyzických osob umožňuje několik odpočtů, které v České republice nemají ekvivalent, což jsou například paušální odpočet nákladů spojených s prací, či odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání. Na druhou stranu Česká republika umožňuje také odpočty, které v Německu nemohou být od základu daně odečteny, příkladem může být darování krve, krevní plazmy či orgánů, což tyto dárce zvýhodňuje.

V Německu jsou také velmi podporovány rodiny s dětmi, jelikož si od svého základu daně mohou odečíst množství srážek, například srážku na dítě; srážku na péči, výchovu a vzdělání dítěte; dvě třetiny nákladů na péči o děti pro osamělé rodiče a manželské páry, a další srážky. V České republice jsou srážky na děti pouze ve formě daňového zvýhodnění na dítě a případně slevy na umístění dítěte. V Německu je též možnost odpočtu srážek na děti pro oba rodiče, ale v České republice má možnost daňového zvýhodnění na dítě pouze jeden z rodičů. Německo také podporuje rodiče samoživitele, kteří si od svého základu daně mohou odečíst srážky spojené s výživou a výchovou dětí.

Předností České republiky je jednoduchost samotného výpočtu daňové povinnosti, kdy je potřeba pouze vynásobit upravený základ daně s 15%, případně 23%, sazbou daně. V Německu je postup složitější, a může některým poplatníkům působit problémy s výpočtem. V Německu je využíváno progresivní zdanění což umožňuje spravedlivější rozdělení při placení daní. Tedy že poplatníci s nižším příjmem budou na daních odvádět menší část svých příjmů než poplatníci s vysokými příjmy. V České republice progresivní zdanění není, což ocení především poplatníci s vyššími příjmy, jelikož nemusí na dani odvádět tolik jako němečtí poplatníci. Německé progresivní zdanění ale přináší do státního rozpočtu více finančních prostředků.

10 ZHODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

Česká republika a Německo jsou sousedícími státy, které spojuje členství v Evropské unii, díky níž jsou si jejich daňové systémy v mnoha ohledech velmi podobné. Obě země mezi sebou vzájemně obchodují a není výjimkou, že si čeští občané stále častěji hledají zaměstnání právě v Německu, které je láká na lepší platové ohodnocení. V Německu jsou v mnohých případech zaměstnanci lépe finančně ohodnoceni než zaměstnanci pracující na stejných pozicích v České republice. A to mimo jiné z důvodu vyšších životních nákladů a vyšších daní.

Daňový poplatník, který má v České republice příjmy pouze ze závislé činnosti si od těchto příjmů nemůže odečíst žádné výdaje. Nicméně německý daňový poplatník si může odečíst od svého základu daně ze zaměstnání hned několik odpočtů, a to například náklady na získání a udržení zaměstnání ve výši 1 000 EUR, odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání a jiné. Například odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání či odpočet na údržbu dvou domácností má vliv na to, jestli bude německý poplatník ochoten dojíždět do vzdálenějšího zaměstnání.

Německo obecně hojně podporuje rodiny s dětmi i rodiče samoživitele. V Německu si například srážky na děti mohou uplatnit oba rodiče, v České republice si ale daňové zvýhodnění na dítě může uplatnit pouze jeden z nich. Německé rodiny s dětmi jsou také podporovány pomocí několika srážek a odpočtů, které se týkají dětí, které v České republice nenajdeme. Stát také podporuje německé rodiče samoživitele, které také podporuje různými odpočty od základu daně, Česká republika nemá ale žádný daňový prostředek, kterým by tuto skupinu obyvatel podporovala.

Markantní rozdíl je také ve způsobu zjištění výsledné daně, jelikož v Německu je zapotřebí užití komplexního vzorce, kdy v České republice stačí pouze prosté vynásobení upraveného základu daně s příslušnou sazbou daně. Komplexní vzorec je v Německu užíván z důvodu progresivního zdanění, což pro poplatníky znamená, že poplatník s vyššími příjmy odvede na dani větší procento z jeho příjmů než poplatník s nižšími příjmy. V České republice je zdanění lineární a pouze při překročení základu daně o hodnotu 48násobku průměrné mzdy se daň zvyšuje na 23 %.

Odvody na sociálním a zdravotním pojištění v České republice patří mezi jedny z nejvyšších v Evropské Unii. Nicméně na těchto odvodech se v případě pracovněprávního vztahu podílí ve vysoké míře především zaměstnavatel, a to 33,8 % z příjmů zaměstnance.

Zaměstnanec platí na odvodech ze svého příjmu pouze 11 %. V Německu si ale zaměstnanec a zaměstnavatel rozdělují odvody na pojistném rovnoměrně, oba tedy odvádí z příjmu zaměstnance více než 19 % na těchto odvodech. V tomto případě je ve výhodě český zaměstnanec, z jehož mzdy je celkově odvedeno na odvodech více než německému zaměstnanci, ale z jeho mzdy je reálně strženo méně než jeho německému protějšku.

V Německu jsou odpočty a srážky ze základu daně poměrově vyšší než v České republice, a to mimo jiné z důvodu vyšších mezd, které jsou dány také vyššími výdaji na život v Německu, proto je velmi nepravděpodobné, aby zaměstnanec v Německu pracoval za stejnou mzdu jako český zaměstnanec na stejné pozici v České republice. Pro efektivitu srovnání zdanění byly ale v příkladech použity u obou zemí stejně vysoké mzdy.

V rámci modelového příkladu č. 1, kdy byl porovnáván svobodný bezdětný zaměstnanec, bylo zjištěno, že efektivní sazba daně v České republice v tomto případě není o tolik nižší než v Německu, rozdíl v efektivní sazbě daně byl necelé 2 %. V celkovém daňovém zatížení byl již rozdíl markantnější právě z důvodu vyšších odvodů na sociálním a zdravotním pojištění, kde tento rozdíl činil přes 10 %. Německý poplatník si od základu daně mohl, na rozdíl od českého poplatníka, navíc odečíst náklady na získání a udržení příjmů a odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání, což také snížilo jeho daňovou povinnost. Nicméně efektivní sazba daně českého poplatníka byla stále nižší. Německý poplatník byl taktéž povinen ze své daňové povinnosti zaplatit také solidární přírážku ve výši 5,5 %.

Ve druhém modelovém příkladu, který byl zaměřen na manželský pár se dvěma dětmi, byla německá rodina z daňového hlediska ve výhodě, protože její efektivní sazba daně byla nulová, a to díky nízkým příjmům manželky, které spolu s příjmy manžela nedosáhly při společném posuzování manželů ani základního odpočtu na poplatníka. Rodina si samozřejmě od svého základu daně odečetla také různé srážky na děti a odpočty spojené s jejich výchovou. Český manželský pár byl každý zdaňován samostatně. Manželka s nízkými příjmy měla jak výslednou daň, tak odvody na pojistném nulové. Efektivní sazba daně za oba manžely nebyla sice nulová jako v případě německé rodiny, ale byla velmi nízká, jelikož nedosahovala ani 2 %. V rámci celkového daňového zatížení na tom byla česká rodina ale lépe, jelikož se v Německu odvádí vyšší odvody na pojistném. Celkové daňové zatížení české rodiny bylo tedy o 8 % nižší než v německém případě.

Ve třetím případě byla rozebrána matka samoživitelka s vyššími příjmy. Tato daňová poplatnice si mohla na rozdíl od německé poplatnice odečíst od základu daně darování krve,

které v Německu není jako dar uznáváno. Nicméně německá poplatnice si od základu daně mohla odečíst náklady na získání a udržení příjmů, odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání, ale také odpočet na osamělého poplatníka, všechny tyto odpočty si od základu daně česká poplatnice odečíst nemohla. Efektivní sazba daně německé poplatnice byla i přes všechny odpočty a srážky zhruba o 5 % vyšší než u české poplatnice. U celkového daňového zatížení vznikl nejvýraznější rozdíl, a to téměř o 13 %, kdy celkové daňové zatížení české poplatnice bylo necelých 22 % a německé poplatnice necelých 35 %.

V Německu jsou příjmy fyzických osob zdaňovány obecně vyšší sazbou daně než příjmy českých fyzických osob, a to především díky německému progresivnímu zdanění. Německo také hojně podporuje rodiny s dětmi, kterým umožňuje snížit základ daně o množství odpočtů a srážek spojených s výchovou dětí. V České republice jsou odvody na sociálním a zdravotním pojištění vyšší než v Německu, ale český zaměstnavatel se na nich podílí výrazně vyšším procentem než německý zaměstnavatel. Proto se ze mzdy českého zaměstnance strhává na odvodech méně než německému zaměstnanci.

11 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

Obě země mají unikátní daňové systémy, které ale mají svá specifika. Tyto daňové systémy jsou si v mnohém podobné, ale i přes to obě země poskytují různé výhody, ze kterých by si druhá země mohla brát příklad.

V Německu je možné si od příjmů ze závislé činnosti odečíst také výdaje spojené s dosažením těchto příjmů, například náklady vynaložené na získání a udržení příjmu či odpočet na dojíždění z domova do zaměstnání. V České republice podobná možnost není, proto bych doporučovala České republice zvážení možnosti zavedení obdobných odpočtů od příjmů ze závislé činnosti.

Progresivní zdanění v Německu je spravedlivější než v České republice a přináší do státního rozpočtu také více finančních prostředků. Nicméně výpočet daňové povinnosti v Německu není jednoduchým procesem, proto by Česká republika mohla zvážit zavedení podobného systému zdanění fyzických osob jako je tomu v Německu, ale se snahou o zjednodušení tohoto procesu.

Německo též podporuje rodiny s dětmi pomocí různých srážek a odpočtů, které v České republice nemají ekvivalent, proto bych doporučila zavedení některých z nich i u nás. Například na srážku na dítě a na srážku na péči, výchovu a vzdělání dítěte mají v Německu nárok oba rodiče, ale v České republice si daňové zvýhodnění na dítě může uplatnit jen jeden z nich, což považuji za nespravedlivé, pokud se na výchově dětí podílejí oba rodiče. Německo podporuje také rodiče samoživitele pomocí odpočtů od základu daně, byla bych ráda za zavedení obdobného odpočtu i v České republice, aby se rodičům samoživitelům ulevilo alespoň z daňového hlediska.

V České republice je darování krve, krevtovorných buněk či orgánů považováno za dar, který může být odečten od základu daně, nicméně v Německu za dar považovány nejsou. Zavedení tohoto daňového odpočtu by mohlo v Německu snížit deficit zásob krve v nemocnicích, protože by občané byli motivováni daňovým odpočtem, proto bych Německu doporučovala zavedení obdobného odpočtu jako v České republice.

Německý daňový systém mi v mnoha směrech přijde jako propracovanější a smysluplnější než u nás. I když v České republice je daňové zatížení poplatníka ve většině případů nižší než v Německu, tak považuji německý daňový systém za účelovější.

ZÁVĚR

Česká republika a Německo jsou státy, které jsou nyní oba členy Evropské Unie a díky tomuto členství jsou si daňové systémy obou zemí v mnoha ohledech velmi podobné. Německo je ekonomicky silnou zemí, kam mnoho Čechů dojíždí za prací, což bylo jedním z podmětů zpracování bakalářské práce na toto téma. V Německu je vybíráno množství daní, které v České republice byly v minulosti zrušeny, nebo zde vůbec vybírány nejsou. Příkladem může být živnostenská daň, daň dědická a darovací či církevní daň. Nicméně Německo nabízí, na rozdíl od České republiky, možnost uplatnění výdajů i u příjmů ze závislé činnosti. Rodiny s dětmi jsou v Německu hojně podporovány množstvím daňových výhod. Výpočet samotné daňové povinnosti je podstatně náročnějším procesem, než je tomu v České republice, a i samotná efektivní sazba daně je v mnohých případech vyšší než v České republice, a to díky progresivnímu zdanění.

Hlavním cílem této bakalářské práce byla komparace efektivní sazby daně a daňového zatížení českého a německého daňového poplatníka se zaměřením na daň z příjmů ze závislé činnosti. V teoretické části byly rozebrány daňové systémy a daň z příjmů fyzických osob obou zemí a na základě těchto informací bylo následně v praktické části zpracováno srovnání těchto daňových systémů a legislativních rozdílů v dani z příjmů fyzických osob. Teoretická část se též zabývala vysvětlením základních daňových pojmů a již zmíněných daňových systémů obou zemí, čímž byl splněn další dílčí cíl této bakalářské práce. V praktické části byly dále podrobně rozebrány tři modelové příklady se zaměřením na závislou činnost, kde byla zjištěna efektivní sazba daně a celkové daňové zatížení, čímž byl splněn dílčí cíl, který spočíval ve vyhodnocení efektivní sazby daně fyzických osob v obou zemích na základě modelových příkladů se zaměřením na závislou činnost.

Z bakalářské práce vyplynulo, že z daňového hlediska není vhodné se přestěhovat nebo dojíždět za prací do Německa, jelikož v České republice jsou ve většině případů daňové podmínky příznivější. Nicméně každý, který o této možnosti uvažuje, musí zhodnotit, zda vidina vyšších příjmů bude pro něj dostatečně atraktivní i po zdanění. Dosažené výsledky modelových příkladů v této práci nelze brát jako obecné pravidlo, jelikož záleží na specifikách daného poplatníka.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. AGIANNI, Vasiliki et al. *European Tax Handbook 2022*. Amsterdam: The International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD), 2022, s. 459-487. ISBN 978-90-8722-762-3.
2. ASOCIACE VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH ORGANIZACÍ ČR. *Také v roce 2022 lze od základu daně odečítat dary až do výše 30 %*. Asociace veřejně prospěšných organizací ČR [online]. 2022 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: https://www.avpo.cz/take-v-roce-2022-lze-od-zakladu-dane-odecitat-dary-az-do-vyse-30/?gclid=CjwKCAjwq-WgBhBMEiwAzKSH6Po3YIX1Cw-euZXPfiJpFxOKvC9NTDwQhXJxHITrJi8pfgqOr89gvxoCGlYQAvD_BwE
3. AXA. *Die Rolle der Versicherungssteuer für Versicherungsnehmer*. Axa [online]. 2023 [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://www.axa.de/versicherungslexikon/versicherungssteuer>
4. BARMER. *Beitragsbemessungsgrenze 2022: Was bedeutet das für meine Krankenversicherung?*. Barmer [online]. 2022 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.barmer.de/unsere-leistungen/beitraege/beitragsbemessungsgrenze-faq-1140960>
5. BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Kraftfahrzeugsteuer*. Bundesministerium der Finanzen [online]. 2023 [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2018-03-29-zoll-kraftfahrzeugsteuer.pdf?__blob=publicationFile&v=10
6. BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Die Steuereinnahmen des Bundes und der Länder im Haushaltsjahr 2022*. Bundesministerium der Finanzen [online]. 2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Monatsberichte/2023/01/Inhalte/Kapitel-3-Analysen/3-2-steuereinnahmen-2022.html>
7. BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Steuern*. Bundesministerium der Finanzen [online]. 2023 [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Standardartikel/Themen/Steuern/steuern.html>

8. BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Verbrauchssteuern*. Bundesministerium der Finanzen [online]. 2023 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Glossareintraege/V/001_Verbrauchssteuern.html?view=renderHelp
9. BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Einfuhrumsatzsteuer*. Bundesministerium der Finanzen [online]. 2023 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Glossareintraege/E/022_Einfuhrumsatzsteuer.html?view=renderHelp&nn=e537fc8c-9e05-4840-90c8-53f93fac9cf8
10. BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Alkopopsteuer*. Bundesministerium der Finanzen [online]. 2023 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Glossareintraege/A/014_Alkopopsteuer.html?view=renderHelp
11. BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Steuerarten*. Bundesministerium der Finanzen [online]. 2023 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Steuern/Steuerarten/steuerarten.html>
12. BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Lohn- und Einkommensteuerrechner*. Bundesministerium der Finanzen [online]. 2023 [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <https://www.bmf-steuerrechner.de/bl/bl2022/eingabeformbl2022.xhtml>
13. BUNDESMINISTERIUM FÜR GESUNDHEIT. *Beiträge*. Bundesministerium für Gesundheit [online]. 2023 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.bundesgesundheitsministerium.de/beitraege.html#c4753>
14. CELNÍ SPRÁVA. *Ekologické daně*. Celní správa [online]. 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx>
15. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Výpočet pojistného*. Česká správa sociálního zabezpečení [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/vypocet-pojistneho>

16. ČESKO, Zákon č. 235 ze dne 23. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 78/2004. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>
17. ČESKO, Zákon č. 338 ze dne 1. července 1992 o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 71/1992. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>
18. ČESKO, Zákon č. 353 ze dne 24. října 2003 o spotřebních daních. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 118/2003. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-353>
19. DER ZOLL KÜMMERT. *Verbrauchssteuersätze (Stand 01.07.2022)*. Der Zoll kümmert [online]. 2022 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Steuern/Verbrauchssteuern/Grundsatzliche-Regelungen/Verbrauchssteuersaetze/verbrauchssteuersaetze_node.html
20. DIE BUNDESREGIERUNG. *Neue Länder und Landtagswahlen*. Die Bundesregierung [online]. 2023 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/deutsche-einheit/neue-laender-und-landtagswahlen-436624>
21. DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ, *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 1-2. ISBN 978-80-7598-315-2.
22. FINANČNÍ SPRÁVA. *Daň z nabytí nemovitých věcí*. Finanční správa [online]. 2023 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-nabyti-nemovitych-veci>
23. FINANČNÍ SPRÁVA. *Informace k novele zákona o DPH – zvýšení hodnoty obratu pro vznik plátcovství na 2 000 000 Kč (právní úprava účinná od 3. 12. 2022)*. Finanční správa [online]. 2022 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/registrace-dph/informace-k-novele-zakona-dph-03122022>
24. FINANČNÍ SPRÁVA. *Informace k podání daňového přiznání k dani silniční za rok 2022*. Finanční správa [online]. 2023 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z:

- <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/silnicni-dan/informace- stanoviska-a-sdeleni/2023/informace-k-podani-danoveho-priznani-k>
25. FINANČNÍ SPRÁVA. *Obecné informace o dani z příjmů právnických osob*. Finanční správa [online]. 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>
26. FINANČNÍ SPRÁVA. *Přiznání k dani z příjmů fyzických osob*. Finanční správa [online]. 2023 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5405_28.pdf?202304161518
27. FINANČNÍ SPRÁVA. *Schéma rozpočtového určení daní 2022*. Finanční správa [online]. 2023 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-kraje-a-obce/Schema_rozpoctoveho_urceni_dani_2022.pdf
28. FINANČNÍ SPRÁVA. *Výpočet daně a daňového zvýhodnění*. Finanční správa [online]. 2022 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/dt-databaze-aktualnich-danovych-tiskopis/5460-1_27_zvyraznene_upravy.pdf
29. HAUFE. *Reuber, Die Besteuerung der Vereine, Blutspenden als Sachspende*. Haufe [online]. 2019 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: https://www.haufe.de/steuern/reuber-die-besteuerung-der-vereine/reuber-die-besteuerung-der-vereine-blutspenden-als-sachspende_idesk_PI33847_HI6556991.html
30. HNÁTEK, Miroslav, *Zcela legální daňové triky*. 6. vydání. Praha: Grada Publishing, 2022, s. 35-116. ISBN 978-80-907398-5-7.
31. KLIMEŠOVÁ, Ludmila, *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018, s. 28-31. Kap. 1.7 Základní funkce daní. ISBN 978-80-8797-417-9.
32. KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Brno: CERM, 2022, s. 17. Kap. 2.1 Poplatník daně. ISBN 978-80-7623-086-6.
33. KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 15-22. Kap. 1.1 Definice daně. ISBN 978-80-7598-165-3.

34. KURZY.CZ. DPH 2023 - *Daň z přidané hodnoty*. Kurzy.cz [online]. 2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/dph/>
35. MAAYTOVÁ, Alena. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 108-109. Kap. 6.1 Veřejné příjmy. ISBN 978-80-247-5561-8.
36. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Sociální pojištění v roce 2023*. Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>
37. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejné zdravotní pojištění*. Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/verejne-zdravotni-pojisteni-2/>
38. NĚMECKO, *Steuergesetze*. 28. vydání. Mnichov: dtv Verlagsgesellschaft mbH and Co, 2022. ISBN 978-3-423-53155-9.
39. NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 273-277. Kap. 5.16 Německo. ISBN 978-80-7478-626-6.
40. ORGANIZATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. *Tax on corporate profits*. Organization For Economic Co-Operation And Development [online]. 2021 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/tax/tax-on-corporate-profits.htm#indicator-chart>
41. ORGANIZATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. *Tax on goods and services*. Organization For Economic Co-Operation And Development [online]. 2021 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/tax/tax-on-goods-and-services.htm#indicator-chart>
42. ORGANIZATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. *Tax on personal income*. Organization For Economic Co-Operation And Development [online]. 2021 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/tax/tax-on-personal-income.htm>
43. ORGANIZATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. *Tax revenue*. Organization For Economic Co-Operation And Development [online]. 2021 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/tax/tax-revenue.htm#indicator-chart>

44. RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2022*. 30. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2022, s. 35-39. Kap. 2 Předmět daně z příjmů. ISBN 978-80-7554-353-0.
45. STATISTISCHES BUNDESAMT. *Verdienste nach Branchen und Berufen*. Statistisches Bundesamt [online]. 2022 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Themen/Arbeit/Verdienste/Verdienste-Branche-Berufe/_inhalt.html#sprg475876
46. STEUERTIPPS. *Arbeitstage-Rechner - Arbeitstage pro Jahr berechnen 2023/2022*. Steuertipps [online]. 2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.steuertipps.de/service/rechner/arbeitstage-rechner/>
47. ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 287-291. Kap. 5.17 Německo. ISBN 978-80-7502-274-5.
48. VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém 2022 ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 5-27. Kap. 1.2 Konstrukční prvky daně. ISBN 978-80-7676-362-3.
49. VEŘEJNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA. *Osoby bez zdanitelných příjmů*. Veřejná zdravotní pojišťovna [online]. 2023 [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/obzp>
50. VEŘEJNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA. *Změny v platbách zdravotního pojištění v roce 2023*. Veřejná zdravotní pojišťovna [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/zmeny-v-platbach-zdravotniho-pojisteni-v-roce-2023>
51. VYCHOPENĚ, Jiří. *meritum Daň z příjmů 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 85-301. ISBN 978-80-7676-356-2.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	A jiné
atd.	A tak dále
č.	Číslo
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPFO	Daně z příjmů FO ze závislé činnosti, z příznání a vybíranou srážkou
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPP	Dohoda o provedení práce
EU	Evropská unie
EU/FM	Příjmy z Evropské unie a finančních mechanismů, které představují již proplacený podíl EU/FM na financování společných programů s ČR
FO	Fyzická osoba
HDP	Hrubý domácí produkt
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organization For Economic Co-Operation And Development)
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
VZ	Vyměřovací základ

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma přímých a nepřímých daní (Krajňák, 2022, s. 10).....	15
Obrázek 2: Dělení předmětu daně (Vančurová, 2022, s. 8).....	17
Obrázek 3: Dělení sazeb daně (Vančurová, 2022, s. 15).....	19
Obrázek 4: Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2022 v České republice (financnisprava.cz, 2022).....	21
Obrázek 5: Příjmy státního rozpočtu České republiky (mfcr.cz, 2023)	22
Obrázek 6: Vybírané daně v Německu (bundesfinanzministerium.de, 2023).....	34
Obrázek 7: Rozpočtové určení daní Německa (bundesfinanzministerium.de, 2023).....	36
Obrázek 8: Daňové příjmy České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD (data.oecd.org, 2021)	52
Obrázek 9: Podíl příjmů z daně z příjmů právnických osob k celkovým daňovým příjmům České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD (data.oecd.org, 2021)	54
Obrázek 10: Podíl příjmů z daně z přidané hodnoty k celkovým daňovým příjmům České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD (data.oecd.org, 2021).....	56
Obrázek 11: Podíl příjmů z daně z příjmů fyzických osob k celkovým daňovým příjmům České republiky a Německa v porovnání s průměrem OECD (data.oecd.org, 2021)	57
Obrázek 12: Příklad č. 1 - procentuální podíl srážek ze mzdy (vlastní zpracování)	65
Obrázek 13: Příklad č. 2 - procentuální podíl srážek ze mzdy (vlastní zpracování)	69
Obrázek 14: Příklad č. 3 - procentuální podíl srážek ze mzdy (vlastní zpracování)	73

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Výdaje % z příjmů (Krajňák, 2022, s. 62).....	28
Tabulka 2: Způsob výpočtu daně z příjmů fyzických osob v ČR (financnisprava.cz, 2023)	33
Tabulka 3: Daňové příjmy Německa v letech 2021 a 2022 (bundesfinanzministerium.de, 2023).....	35
Tabulka 4: Daňová povinnost jednotlivce (Agianni et al., 2022, s. 481).....	49
Tabulka 5: Daňová povinnost společně posuzovaných manželů nebo registrovaných partnerů (Agianni et al., 2022, s. 481).....	49
Tabulka 6: Způsob výpočtu daně z příjmů fyzických osob v Německu (Einkommensteuergesetz, § 32a, 2022).....	50
Tabulka 7: Postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob v Německu (bmf-steuerrechner.de, 2023).....	50
Tabulka 8: Srovnání sociálního a zdravotního pojištění v České republice a Německu (vlastní zpracování).....	53
Tabulka 9: Výpočet DPFO ČR – příklad 1 (vlastní zpracování).....	62
Tabulka 10: Výpočet DPFO Německo – příklad 1 (vlastní zpracování).....	63
Tabulka 11: Výpočet DPFO ČR – příklad 2 (vlastní zpracování).....	66
Tabulka 12: Výpočet DPFO Německo – příklad 2 (vlastní zpracování).....	68
Tabulka 13: Výpočet DPFO ČR – příklad 3 (vlastní zpracování).....	70
Tabulka 14: Výpočet DPFO Německo – příklad 3 (vlastní zpracování).....	71